

Egzemplarz bezpłatny

INFORMATOR

MAŁOPOLSKIEJ IZBY ROLNICZEJ

Nr 31(38)

WYDANIE SPECJALNE

ISSN 1509-5355

XV LAT SAMORZĄDU ROLNICZEGO W MAŁOPOLSCE 1996-2011

Szanowni Rolnicy, Członkowie Małopolskiej Izby Rolniczej,

Historia izb rolniczych w Polsce liczy ponad 100 lat. Pierwsze samorządy rolnicze powstały w czasach zaboru pruskiego i dawały ówczesnym rolnikom możliwość organizowania się w celu przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym w rolnictwie. Jubileuszowe XV-lecie działalności izb dotyczy ich funkcjonowania po wejściu w życie ustawy o izbach rolniczych, z 14 grudnia 1995 r. Ustawa ta dała kolejną szansę budowy samorządu zawodowego rolników. Jak ją wykorzystało środowisko rolnicze? Ocena należy do rolników i historii. Faktem jednak jest, że w ciągu tych 15 lat rolnictwo i środowisko rolnicze przeszło niewiarygodną wręcz transformację. Postępująca restrukturyzacja i głębokie przemiany i dokonały się w niezwykle krótkim okresie czasu – przede wszystkim dzięki wejściu Polski w strukturę UE i korzystaniu ze środków finansowych przeznaczonych na wsparcie rolnictwa i obszarów wiejskich. Wyniki spisu rolnego z 2010 r.

wyraźnie pokazują rozmiary i niesamowite tempo zmian, które miały miejsce na polskiej wsi.

Ułomna ustawa o izbach, pełna błędów legislacyjnych, nie zadowala nikogo – ani rolników, którzy oczekują spektakularnych działań reprezentującej ich izby, ani działaczy funkcyjnych, którzy spotykają się z niemocą sprawczą decyzji podejmowanych w oparciu o obowiązujące przepisy. Brak jednoznacznej definicji rolnika (podczas ostatnich wyborów sprawa ta była powodem sporego zamieszania), niejasne określenie możliwości świadczenia usług przez izbę oraz brak podstaw umożliwiających pozyskiwanie zadań zleconych przez administrację państwową to dylematy, z którymi nie potrafiliśmy się uporać przez 15 lat. Świadczy to o małej skuteczności lobby rolniczego w parlamencie. Od wielu lat Izba zabiega o posiadanie takich uprawnień, jakie mają nasi przyjaciele z Francji. Tamtejsze izby efektywnie wpływają na regionalną politykę rolną, z opinią izb liczą się władze regionu. Tymczasem w realiach naszego kraju nazbyt często spotykaliśmy się ze zbyt powierzchownym traktowaniem problemów rolnictwa wyrażanym przez niektórych przedstawicieli władz. Uważam jednak, że tego typu podejście będzie się zmieniało wraz z pojawiającymi się problemami w zaopatrzeniu ludności w żywność. Produkcja żywności jest strategiczną dziedziną gospodarki każdego kraju, o czym powinni pamiętać przede wszystkim decydenci polityczni.

Podsumowując 15-letnią historię burzliwej działalności izb mamy również powody do odczuwania satysfakcji. Nasze izby: tarnowska, nowosądecka, krakowska i bielska zainicjowały wiele działań, które podjęły również inne izby w Polsce. Do takich inicjatyw należą m.in.: ubezpieczenia wzajemne, organizacja wystaw, realizacja grantów, współpraca zagraniczna, porozumienia regionalne czy powołanie podmiotów gospodarczych.

Zapowiedź postępującego kryzysu, który ogarnął już niektóre kraje Unii Europejskiej, powinna być impulsem do zwiększenia aktywności członków izby w zakresie organizacji i tworzenia zespołowych form produkcji, oraz wykorzystania doświadczeń wielu pokoleń działaczy samorządu gospodarczego (ponieważ takim przede wszystkim jesteśmy) do odbudowy zasad ekonomii społecznej na wsi.

Ryszard Czaicki

Prezes MIR

Biuletyn Informacyjny MIR

Wydawca:

Małopolska Izba Rolnicza
os. Krakowiaków 45a/15
31-964 Kraków
tel. (12) 643-16-87
tel./fax (12) 643-17-62
e-mail: mir@mir.krakow.pl
www.mir.krakow.pl

Redaktor naczelny: Henryk Dankowiakowski
Korekta, skład i opracowanie graficzne: Jolanta Kałmuk

Druk:

Drukarnia TOP DRUK
ul. Nowogrodzka 151 A
18-400 Łomża
tel./fax (86) 216-38-42

Tekstów nie zamówionych redakcja nie zwraca, zastrzega sobie również prawo do skracania i opracowywania tekstów nie zamówionych.

Izby rolnicze są instytucjami publiczno-prawnymi samorządu gospodarczego rolnictwa. Pierwsze izby powstały w krajach skandynawskich na przełomie XVIII i XIX wieku, ale najważniejszą rolę w tworzeniu samorządu rolniczego odegrały Francja i Niemcy. Powstanie izb wiąże się z trudną sytuacją ówczesnego rolnictwa – w dobie ciężkiego kryzysu w rolnictwie europejskim ich zadaniem była obrona interesów rolnictwa, zagrożonego importem taniego zboża amerykańskiego.

Na ziemiach polskich znajdujących się wówczas w niewoli izby najwcześniej powstały w zaborze pruskim (w Wielkopolsce i na Pomorzu). Pierwsza izba rolnicza powstała w Poznaniu w 1895 r., na mocy ustawy z dnia 30 czerwca 1894 r. Zadaniem ówczesnych izb było współdziałanie z administracją rządową, doskonalenie prawa gospodarczego, reprezentacja i obrona interesów rolnictwa i leśnictwa, zakładanie i prowadzenie szkół rolniczych, popieranie postępu technicznego w produkcji rolnej.

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918 r. rozpoczął się nowy rozdział w historii izb rolniczych. Przejęcie Izby Rolniczej przez władze polskie miało miejsce 20 stycznia 1919 r. na mocy dekretu Naczelnej Rady Ludowej. Przejmując izbę Polacy obsadzili swoimi urzędnikami stanowiska zajmowane wcześniej przez Niemców, ale pozostawili dawną strukturę wydziałów. W pierwszym okresie działalności zlikwidowano istniejący system patronacki kółek rolniczych włączając je do bezpośredniej działalności izby.

W II Rzeczypospolitej Konstytucja z marca 1921 r., obok samorządu terytorialnego, gwarantowała istnienie samorządu gospodarczego. Zasadnicze znaczenie dla rozwoju samorządu rolniczego w Polsce miało jednak rozporządzenie Prezydenta RP o izbach rolniczych z dnia 22 marca 1928 r. Wtedy to izba rolnicza została zdefiniowana jako jednostka samorządu gospodarczego i osoba publiczno-prawna, działająca na obszarze jednego województwa i w granicach ustaw państwowych oraz własnego statutu. Istota samorządowego charakteru izb rolniczych polegała na wykonywaniu przez nie praw zwierzchnich w stosunku do członków, których przynależność do izb rolniczych była obligatoryjna. Izby miały charakter powszechny i dlatego mogły reprezentować interesy wszystkich rolników i bronić całego rolnictwa. Głównym celem izb rolniczych, określonym w rozporządzeniu, było zorganizowanie zawodu rolniczego (do rolnictwa zaliczano wówczas także leśnictwo, rybactwo, ogrodnictwo, hodowlę zwierząt oraz inne gałęzie wytwórczości związanej z gospodarstwem rolnym). Rozporządzenie określało, że do zakresu działania izb rolniczych należy przedstawicielstwo i ochrona interesów rolnictwa, samodzielne przedsięwzięcie, w granicach obowiązujących przepisów prawa, środ-

ków w zakresie wszechstronnego popierania rolnictwa oraz wykonywania czynności, powierzanych izbom rolniczym przez ustawy i rozporządzenia, współdziałanie z władzami rządowymi i samorządowymi we wszystkich sprawach, dotyczących rolnictwa.

W okresie międzywojennym na terenie naszego kraju funkcjonowało 13 izb: warszawska, łódzka, lubelska, kielecka, białostocka, wileńska, poleska, wołyńska, lwowska, krakowska, śląska, wielkopolska i pomorska, które współpracowały ze sobą w ramach dobrowolnej centrali samorządu rolniczego jaką był Związek Izby i Organizacji Rolniczych Rzeczypospolitej Polskiej z siedzibą w Warszawie.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 27 października 1932 r. przyniosło kolejne rozszerzenie kompetencji izb rolniczych. Podkreślony został istotny cel izb rolniczych: **zorganizowanie zawodu rolniczego oraz współdziałanie w dziedzinie rolnictwa**, a więc coś więcej niż jedynie reprezentowanie interesów gospodarczych. W rozporządzeniu zapisano, że izby współdziałają z władzami rządowymi i samorządowymi we wszystkich sprawach dotyczących rolnictwa, a szczególnie przy wykonywaniu przez te władze nadzoru nad działalnością powiatowych samorządów terytorialnych i zapewnieniu jednolitości prowadzonej przez te samorządy działalności w dziedzinie rolnictwa. Nakreślono również ważny odcinek współpracy samorządu rolniczego z państwem – właściwe władze rządowe miały przysłać izbom rolniczym do zaopiniowania projekty ustaw przed skierowaniem ich na drogę obrad ustawodawczych oraz projekty rozporządzeń, mających doniosłe znaczenie dla rolnictwa, „(...) jeżeli tylko interes publiczny lub pilność sprawy nie stanie temu na przeszkodzie”.

Prężną działalność izb rolniczych przerwał wybuch II wojny światowej. W okresie okupacji izby wojewódzkie zostały zlikwidowane. Okupanci pozostawili jedynie istniejące biura powiatowe, które wykorzystywano jako jednostki ściągające od rolników nałożony przez okupanta kontyngent.

Po zakończeniu II wojny światowej już w marcu 1945 r. wznowiły swoją działalność izby rolnicze między innymi wielkopolska, białostocka, warszawska czy kielecka. Pracę izb rolniczych utrudniały jednak przeszkody natury politycznej. Nowa władza zarzucała samorządowi rolniczemu między innymi to, że w przeszłości popierał gospodarstwa obszarncze, a zaniedbywał drobnych rolników, a w związku z parcelacją folwarków stracił rację bytu. Rzeczywiste przesłanki były jednak inne: samorząd rolniczy zajmował się aktywnie wdrażaniem postępu rolniczego na wsi, we wszystkich jego możliwych formach, podnosząc tym samym prestiż i rangę zawodu rolnika, i dlatego stał się dla ówczesnej władzy niewygodny.

Ostatecznie izby zostały zlikwidowane dekretem z dnia 26 sierpnia 1946 r. o zniesieniu izb rolniczych, który wszedł w życie 10 października 1946 r. Dekretem tym zadania izb rolniczych zostały przekazane, pozostającemu pod kontrolą komunistów, Związkowi Samopomocy Chłopskiej. Związkowi został również przekazany majątek izb rolniczych, powstały po umorzeniu ich zobowiązań.

Przemiany roku 1989 odrodziły nadzieje środowiska rolniczego na wznowienie działalności własnego samorządu, po 50-letnim okresie niebytu za rządów PRL. Po kilkuletnich staraniach, 14 grudnia 1995 r. uchwalono ustawę o izbach rolniczych, która stworzyła podstawy prawne do przeprowadzenia demokratycznych wyborów i wyłonienia organów samorządu rolniczego.

Historia Małopolskiej Izby Rolniczej

- 1996 – utworzenie Nowosądeckiej Izby Rolniczej;
 - utworzenie Tarnowskiej Izby Rolniczej;
- 1997 – powstanie Krakowskiej Izby Rolniczej;
- 1999 – powołanie Małopolskiej Izby Rolniczej z siedzibą w Krakowie.

Z dniem 1 stycznia 1999 r. w wyniku reformy administracyjnej kraju zmieniła się dotychczasowa struktura izb – z połączenia nowosądeckiej, tarnowskiej i krakowskiej powstała Małopolska Izba Rolnicza (MIR) z siedzibą w Krakowie. Walne Zgromadzenie powołało wówczas Zarząd I kadencji MIR (1999–2002) w składzie:

Prezes: *Włodzimierz Okrajek*
 Wiceprezes: *Stanisław Gruszkowski*
 Członkowie Zarządu: *Tadeusz Gałgan*
 Franciszek Kantor
 Ryszard Jędruch
 Delegat do KRIR: *Jan Opiło*

Dyrektorem biura został wówczas Jerzy Kozik, który pełnił tę funkcję do końca stycznia 2001 r. Jego rolę od 30.01.2001 r. przejął Henryk Dankowiakowski.

8 grudnia 2002 r. odbyły się wybory delegatów do Małopolskiej Izby Rolniczej II kadencji. W wyniku znowelizowanej ustawy o izbach rolniczych, w miejsce dotychczasowych oddziałów powstało 19 rad powiatowych, które do dziś funkcjonują w każdym powiecie Małopolski. Na posiedzeniu Walnego Zgromadzenia MIR II kadencji dokonano wyboru kolejnego Zarządu MIR (2002–2007):

Fot.1. I posiedzenie WZ MIR III kadencji, marzec 2007 r.

Prezes: *Paweł Augustyn*
 Wiceprezes: *Ryszard Czaicki*
 Członkowie Zarządu: *Stanisław Gardela*
 Jan Marek Lenczowski
 Jan Janczy
 Delegat do KRIR: *Roman Kotowicz*

Kolejne wybory do izb rolniczych odbyły się 4 lutego 2007 r. WZ III kadencji MIR, wyłonione spośród wybranych delegatów, powołało kolejny Zarząd w składzie:

Prezes: *Paweł Augustyn*
 Wiceprezes: *Ryszard Czaicki*
 Członkowie Zarządu: *Marek Boligłowa*
 Krystyna Janecka
 Karol Zachwieja
 Delegat do KRIR: *Bolesław Łączyński*

Fot.2. Zarząd IV kadencji Małopolskiej Izby Rolniczej

Obecnie trwa IV kadencja MIR – ostatnie wybory do izb odbyły się 3 kwietnia 2011 r. Podczas I posiedzenia WZ, które odbyło się w maju br. wybrano kolejny Zarząd MIR w następującym składzie:

Prezes: *Ryszard Czaicki*
 Wiceprezes: *Karol Zachwieja*
 Członkowie Zarządu: *Marek Boligłowa*
 Krystyna Janecka
 Tadeusz Wójcik
 Delegat do KRIR: *Jan Marek Lenczowski*

W opracowaniu wykorzystano artykuł pt. „Historia izb rolniczych” z 08.12.2006 r. zamieszczony na stronie internetowej: www.ppr.pl

ORGANY IZBY:

WALNE ZGROMADZENIE

Najważniejszy organ Izby, w skład którego wchodzi przewodniczący i delegaci Rad Powiatowych Izby – w WZ MIR IV kadencji zasiada 38 osób.

KOMISJA REWIZYJNA

W skład KR wchodzi 5 osób wybieranych przez WZ spośród swoich członków na okres kadencji trwającej 4 lata.

Najważniejsze zadania KR:

- kontrola wykonywania uchwał WZ,
- kontrola działalności finansowej Izby,
- kontrola merytorycznej działalności RP,
- przedstawienie WZ wniosków o udzielenie bądź odmowę udzielenia absolutorium Zarządowi oraz wniosków wraz z uzasadnieniem o odwołanie całego składu Zarządu lub poszczególnych jego członków,
- podejmowanie uchwały w sprawie wyboru podmiotu uprawnionego do badania rocznego sprawozdania finansowego.

ZARZĄD

Organ wykonawczy WZ, składa się z Prezesa, Wiceprezesa oraz 3 członków Zarządu, wybranych przez WZ spośród swoich członków na okres 4-letniej kadencji.

Najważniejsze zadania Zarządu:

- układanie porządku obrad WZ,
- przygotowywanie projektów uchwał WZ,
- opracowywanie projektów budżetu Izby wraz z planem finansowym,
- przedstawianie WZ do zatwierdzenia rocznych sprawozdań z działalności statutowej i finansowej,
- prowadzenie gospodarki finansowej Izby, w tym podejmowanie uchwał w sprawach zaciągania kredytów i innych zobowiązań finansowych do wysokości ustalonej przez WZ, oraz dokonywanie niezbędnych przeniesień planowanych wydatków w ramach środków przeznaczonych na finansowanie działalności bieżącej, po uzyskaniu pozytywnej opinii Komisji Budżetowej,

- przedstawienie WZ projektów regulaminu prac Zarządu oraz projektów zmian do tego regulaminu,
- ustalanie zasad wynagradzania pracowników biura Izby oraz regulaminu prac biura,
- powoływanie i odwoływanie dyrektora biura Izby, oraz ustalanie jego wynagrodzenia,
- ustalanie struktury organizacyjnej biura Izby,
- delegowanie przedstawicieli do organów i ciał doradczych administracji rządowej, samorządu terytorialnego i innych organów.

RADA POWIATOWA

RP działa na obszarze powiatu. W skład Rady wchodzi delegaci wybrani przez rolników – członków Izby, w poszczególnych gminach. Ich zadaniem jest m.in. przekazywanie informacji pomiędzy władzami Izby i członkami Izby – rolnikami zamieszkującymi na terenie danej gminy. **W województwie Małopolskim funkcjonuje 19 Rad Powiatowych MIR.**

Najważniejsze zadania RP:

- sporządzanie analiz i opinii, przedstawianie wniosków oraz dokonywanie ocen z zakresu rolnictwa, rozwoju wsi i rynków rolnych i przedstawianie ich Zarządowi Izby,
- wydawanie opinii w sprawach zgłoszonych przez Zarząd lub Walne Zgromadzenie Izby,
- opracowywanie rocznego planu pracy,
- współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego na terenie powiatu,
- delegowanie członków Rady do prac w odpowiednich organach i komisjach, w których Izba ma prawo uczestniczyć,
- współpraca z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz rolnictwa i rozwoju wsi,
- udział w organizowaniu szkoleń dla członków Izby Rolniczej,
- występowanie za zgodą Zarządu o dotacje, granty i inne źródła wsparcia finansowego,
- aktywne włączanie się członków Rady w organizację i przebieg wyborów do rad powiatowych izb rolniczych następnej kadencji,
- ocenianie sprawozdania Przewodniczącego Rady z rocznej działalności Rady.

Quo vadis Izbo?

Henryk Dankowiakowski

Po jednym z posiedzeń Porozumienia Izb Rolniczych Polski Południowo-Wschodniej jeden z jego uczestników stwierdził, z dużą dozą niepokoju, że jest potrzebny nowy impuls w działalności samorządu zawodowego rolników, którzy sprawi, że wizja naszej organizacji będzie przejrzysta i akceptowalna przez jej członków.

Od 15 lat narzekamy, że izbom brakuje kompetencji, gdy jednak pytamy jakie chcielibyśmy mieć to ani szeregowi członkowie izb, ani aktywni działacze nie bardzo umieją odpowiedzieć na to pytanie. Niektórzy twierdzą, że samorząd rolniczy powinien pełnić rolę zbliżoną do funkcji izb przedwojennych, inni uważają, że powinniśmy przejąć niektóre jednostki rolnicze, w tym ODR-y, oraz podejmować decyzje w sprawie obsady stanowisk (nepotyzmem zarazili się niektórzy nawet w izbie). Dla mnie zadania zapisane w ustawie dają ogromne pole do popisu, m.in. w sferze gospodarczej, bo Izbę postrzegam nie jako związek zawodowy, ale jako samorząd gospodarczy, który pozwala zwiększyć dochody rolników.

Dotychczasowa praktyka pokazuje, że przewodnia rola izb zbliżona jest do działalności związkowej czyli roszczeniowej. Pozytywistycznych przykładów myślenia gospodarczego w izbach powinno być zdecydowanie więcej. Powinniśmy w tym względzie wziąć przykład z izb francuskich, które są bardzo aktywne właśnie w sferze gospodarczej (pomoc w sprzedaży materiału hodowlanego, nasienia, zarodków).

Przy braku wizji i perspektyw dla rolnictwa i wsi to właśnie izba rolnicza powinna wiedzieć oraz przewidywać co czeka polskiego rolnika i polską wieś w najbliższych 20 latach. Żadna z partii funkcjonujących obecnie w parlamencie takiego wyobrażenia nie ma. Wokół nas dzieje się wiele, polską wieś czekają gwałtowne zmiany w zakresie podatków, ubezpieczeń społecznych, zdrowotnych i majątkowych, zmian dotyczących wspólnej polityki rolnej i konkurencji na rynku rolnym Europy i świata. Izba ze wszech miar posiada kompetencje aby próbować określić przyszłość, przede wszystkim przez pryzmat ekonomicznych przemian polskiej wsi. Istnieje konieczność określenia wspólnych zadań realizowanych przez wszystkie izby. Należy

również korzystać z dobrych, wypróbowanych już rozwiązań jak np. dopłaty do wapna. Powinniśmy dążyć do maksymalnego wykorzystania funduszy unijnych i przeciwdziałania biurokracji w zakresie ich pozyskiwania. Im mniej wykorzystamy środków, tym więcej składki netto odprowadzimy do Unii Europejskiej.

Izbie jest potrzebny potencjał intelektualny, z którym będą się liczyć wszyscy – w tym nasi oponenti. Gdybyśmy mieli więcej zdeterminowanych działaczy osiągnęlibyśmy na pewno lepsze efekty. Silne zaplecze intelektualne potrzebne jest szczególnie Krajowej Radzie Izb Rolniczych, która w swoich stanowiskach i opracowaniach musi podierać się autorytetami naukowymi.

W mediach słyszymy, że dochody ludności wiejskiej (rolniczej), są wyższe od uzyskiwanych przez mieszkańców miast o 10%. Każdy z nas widzi tę sytuację zupełnie inaczej. Czy ci, którzy upowszechniają tę informację wiedzą, że ceny nawozów od 1999 r. wzrosły o 350% – znacznie zdrożały również inne środki produkcji, w tym głównie paliwa. Niestety, nie mając poparcia w opracowaniach naukowych – zwłaszcza tych przygotowywanych przez doradców w sprawach gospodarczych – stajemy się mało wiarygodni. Solidarność nie byłaby tym, czym była gdyby nie zaplecze intelektualne takich osób jak Bronisław Geremek, Jacek Kuroń czy Tadeusz Mazowiecki. Izba też takich autorytetów potrzebuje.

Gdy zaczynaliśmy działalność izbowa koledzy z francuskich izb rolniczych przestrzegali nas przed upolitycznieniem naszej instytucji i zakusami partii politycznych. Każda izba wojewódzka posiada swoją autonomię i prawnie odpowiada za swoją działalność. Jednak jak mam rozumieć pozycję izby, która w swoim biuletynie prezentuje artykuł pt. „Partia silnych ludzi”, nawiązujący od skrótu jednej z partii? Jak mają odnieść się do tego członkowie izby, którzy mają inne poglądy polityczne? Rozsądek nakazuje zachowanie rozwagi – nie ulegać ślepemu poddaństwu i zapomnieć o przekonaniach politycznych.

Carpe diem! – słynne zawołanie starożytnych jest wyzwaniem dla wszystkich funkcjonujących w izbach rolniczych. Musimy je podjąć, aby stworzyć coś sensownego i pobudzić samorząd rolniczy do aktywnej działalności na rzecz rozwoju polskiej wsi. Powinniśmy to uczynić, aby przyszłe pokolenia nie oceniły nas zbyt surowo.

W opinii byłego prezesa

Paweł Augustyn

Od 15 lat jestem delegatem do izby rolniczej i dziś mogę śmiało powiedzieć: w tym kształcie i przy obecnej ustawie izby rolnicze nie mają realnego wpływu na decyzje ministra rolnictwa. W większości są to pobożne życzenia, natomiast minister rolnictwa uprawia swoją politykę. Opinie rolników traktuje się zapisem przy kolejnych ustawach: „skonsultowano z izbami rolniczymi, związkami rolniczymi i innymi organizacjami”, natomiast te konsultacje nie są wiążące. Podam kilka przykładów:

- ustawa o obowiązkowym ubezpieczeniu upraw i zwierząt od zdarzeń losowych – pomimo, że przygotowaliśmy projekt z ramienia IR minister rolnictwa nie jest w stanie od 7 lat przeprowadzić nowelizacji ustawy;
- zwiększenie zwrotu dopłaty do akcyzy za paliwo rolnicze – 4 lata obiecywania, minister w tym zakresie nie zrobił nic, a cena oleju napędowego w tym czasie wzrosła z 3,25 do blisko 6 zł obecnie!
- buńczucznie zapowiadana likwidacja pośredników, a tym samym dużych marż przez nich nakładanych spełzła na niczym;
- zapowiedziane rynki hurtowe – w każdym powiecie po jednym – umożliwiające rolnikom sprzedaż bezpośrednią – możemy powiedzieć, że są to „rynkiby widma”, gdyż dalej ich nie ma;
- zapowiadana przez obecnego ministra rolnictwa walka z biurokracją w realizacji programów unijnych doprowadziła do tego, że obecnie rolnicy czekają około 1 rok na podpisanie umowy na realizację programów inwestycyjnych (zakup maszyn i urządzeń rolniczych), kiedy po przystąpieniu Polski do UE trwało to ok. 3 miesiące.

Wymieniłem tylko niektóre przykłady, ale sądzę, że można je mnożyć w nieskończoność. Jest wiele obietnic, które nie zostały zrealizowane przez ministra rolnictwa. W tym miejscu chcę również odnieść się do ustawy o izbach rolniczych, która powinna być zmieniona – od 15 lat walczymy o to, aby opinia izby rolniczej była wiążąca przy podejmowaniu decyzji przez ministra.

Nie mogę pominąć zapewnień przedwyborczych, w których minister zapowiadał, że dopłaty bezpośrednie będą wyrównane do dopłat rolników „starej Unii Europejskiej”. Zaledwie 4 dni po wyborach, 13 października 2011 r. „Rzeczpospolita” napisała: „Dopłaty rolne dalej nierówne”. I sprawdziło się to, na co zwracaliśmy uwagę, że Francuzi i Niemcy utrzymują swoje dopłaty, natomiast pozostałe kraje nowej UE są uzależnione od zamożności

danego kraju, a nawet regionu. W latach 2014-2020 dopłata bezpośrednia do hektara wzośnie tylko o 19 euro – donosi „Rzeczpospolita”.

Uważam, że izba rolnicza nie mająca w obecnym kształcie kompetencji powinna robić coś więcej. Moim zdaniem powinna być bardziej roszczeniowa, a nawet wchodzić w szerokie kompetencje związków zawodowych i w przypadku braku reakcji na nasze propozycje organizować protesty, strajki, happeningi, blokady, aby rząd i sam minister liczył się z opinią rolników. Być może takie zachowanie zmusi do reakcji naszych parlamentarzystów oraz ministra. Obecnie izby rolnicze są zapleczem politycznym Polskiego Stronnictwa Ludowego, a jedynie 10% izb w Polsce zarządzanych jest przez ludzi niezależnych – rolników. I nie jest to demagogia, wystarczy spojrzeć na książeczki partyjne niektórych zarządów izb ...

Jakie są rzeczywiste, „namacalne” dokonania izby? Co rolnicy odczuli w swoich kieszeniach? Tu wszyscy jesteśmy zgodni w całej Polsce – to jest odrodzenie ubezpieczeń wzajemnych. To właśnie w Tarnowie, dzięki zaangażowaniu nas, delegatów, odrodziła się wzajemność ubezpieczeniowa, gdzie rolnicy są członkami i udziałowcami własnego towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych. Ubezpieczają swoje majątki, pojazdy, gospodarstwa, domy. Specyfika naszego projektu polegała na tym, że żadna instytucja – samorządowa czy państwowa – nie inwestowała środków finansowych. Cały rozwój opierał się na delegatach do izby rolniczej, którzy poświęcali swój czas, angażowali swoje środki finansowe i pracowali jako agenci.

Dzięki naszym naciskom nie zreformowano i nie zlikwidowano KRUS. Co roku były ku temu zakusy, jednak nasze zdecydowane działania doprowadziły do tego, że KRUS w dalszym ciągu funkcjonuje i służy rolnikom. Uważam, że likwidacja KRUS, o której cały czas jest głośno, jest zamachem na polskie rolnictwo i rolników. Likwidacja KRUS doprowadzi do upadku polskiego rolnictwa, a 90% polskich rolników zostanie wysłanych do pomocy społecznej. Wspólnie powinniśmy za wszelką cenę obronić KRUS przed likwidacją!

Chciałem podziękować kolegom – rolnikom w całej Polsce, wszystkim, z którymi się spotykałem, za to, co udało się nam wspólnie zrobić przez tych ostatnich 15 lat na rzecz polskiego rolnictwa. W sposób szczególny dziękuję Walnemu Zgromadzeniu Małopolskiej Izby Rolniczej ostatnich dwóch kadencji i obecnej kadencji za niezależność polityczną w wybieraniu władz izby rolniczej i za walkę w obronie interesów polskiego rolnictwa.

Szczęść Boże Wszystkim Rolnikom!

Paweł Augustyn

Prezes Małopolskiej Izby Rolniczej dwóch kadencji

Red.: Prosiłiśmy byłych prezesów Izby o krótkie opinie na temat 15-letniej działalności naszej instytucji oraz refleksje związane z dotychczasowym funkcjonowaniem samorządu rolniczego w Małopolsce. Na naszą prośbę odpowiedział tylko Paweł Augustyn.

Działalność szkoleniowa i informacyjna

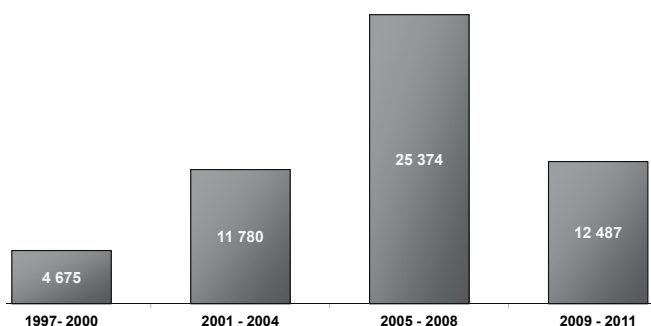

Opracowanie:
Jolanta Kałmuk

Podnoszenie kwalifikacji osób zatrudnionych w rolnictwie to jedno z najważniejszych zadań statutowych izby. Dzięki szkoleniom rolnicy – członkowie izby – doksztalcają się lub zdobywają nowe kwalifikacje i doświadczenie, pozwalające na wypracowanie wyższego dochodu z gospodarstwa lub pozyskanie dodat-

kowych źródeł przychodów. Dlatego też działalność informacyjna i szkoleniowa od początku stanowi bardzo ważny element w funkcjonowaniu samorządu rolniczego w Małopolsce. Edukacja jest podstawą rozwoju, a poszerzanie wiedzy i nabywanie nowych umiejętności przez rolników zapoczątkowało procesy modernizacji i stopniowego dostosowywania polskiego rolnictwa do standardów UE. Dziś możemy obserwować efekty tych przemian – chociażby w postaci wzrostu konkurencyjności polskich produktów rolnych na rynkach krajowych i zagranicznych. Coraz większa jest też świadomość wśród samych rolników, że rozwój obszarów wiejskich musi być zrównoważony – przy wykorzystaniu najnowocześniejszych technologii należy dbać o środowisko oraz o zachowanie dziedzictwa kulturowego. Izba rolnicza niewątpliwie ma swój wkład w pozytywne przemiany, jakie zaszły na małopolskich wsiach.

Przez 15 lat swojej działalności MIR zorganizowała około 1 980 szkoleń i kursów, w których uczestniczyło ponad 54 300 osób. Z ofertą szkoleniową – o szerokim zakresie tematycznym – staramy się dotrzeć w najdalsze rejony Małopolski.

Ryc. Liczba osób uczestniczących w szkoleniach organizowanych przez izby rolnicze w Małopolsce (1997-2011).

W początkowym okresie działalności – w latach 1996-2000 – najważniejsze z organizowanych przez izbę szkoleń dotyczyły m.in.: standaryzacji produktów rolniczych, organizacji i funkcjonowania rynków rolnych w Polsce i w UE, zrzeszania się rolników i tworzenia grup producenckich, prowadzenia samodzielnej działalności gospodarczej, przedsiębiorczości na wsi i podat-

ku VAT w rolnictwie. Izba zorganizowała również kursy w zakresie BHP w rolnictwie, bezpiecznego stosowania środków ochrony roślin oraz kurs dla rolników ubiegających się o licencję agenta ubezpieczeniowego.

Od roku 2001 do 2004 – w związku z wdrażaniem działań dostosowawczych Polski do standardów europejskich a następnie, w 2003 r., podpisaniem przez Polskę traktatu akcesyjnego – szkolenia organizowane przez MIR dotyczyły przede wszystkim: dostosowania polskiego prawa okołorolnego do przepisów UE, szansy i zagrożeń dla rolnictwa w aspekcie integracji z UE, możliwości korzystania z funduszy przedakcesyjnych, regulacji w zakresie wspólnej organizacji rynku rolnego w UE, poprawy efektywności produkcji oraz wymogów jakościowych produktów rolnych. W roku 2004 MIR wspólnie z ARiMR przeszkoliła ok. 6 tys. rolników przygotowując ich do wypełniania wniosków o wpis do ewidencji producentów oraz wniosków o płatności bezpośrednie. W tym samym roku Izba zapoczątkowała również organizację szkoleń i kursów propagujących działalność agroturystyczną. Organizacja szkoleń przed wstąpieniem Polski do UE była możliwa dzięki dotacjom, o które Izba występowała do takich instytucji jak: Fundacja Fundusz Współpracy (program Agrolinia 2000 i Agro-Info), Fundacja im. S. Batorego, MRiRW, Fundacja 4H, Małopolski Urząd Wojewódzki.

Od przystąpienia Polski do Wspólnoty Izba pozyskiwała coraz większe środki z funduszy europejskich (Sektorowy Program Operacyjny działania 1.3 i 1.4; Fundusz Współpracy) na realizację programów szkoleniowych. Stąd też w latach 2005-2008 przeszkolono najliczniejszą grupę rolników w ramach takich projektów jak: „Szkolenia małopolskich rolników z zakresu dobrostanu zwierząt”; „Ubezpieczenia majątkowe w rolnictwie”; „Szkolenia małopolskich rolników z zakresu nowoczesnego chowu bydła mięsnego, trzody chlewnej, bydła mlecznego oraz owiec”; „Spełnienie standardów w dziedzinie ochrony środowiska, zwierząt i konsumenta a uzyskanie dopłat bezpośrednich (konieczność przestrzegania wymogów tzw. *cross-compliance*) – zasięg wojewódzki” – w związku ze stopniowym wdrażaniem kolejnych obszarów wymogów wzajemnej zgodności szkolenia w tym zakresie prowadzone były również w kolejnych latach. Większość projektów od 2004 r. MIR realizowała w konsorcjach m.in. z: Małopolskim Stowarzyszeniem Doradztwa Rolniczego, Centrum Doradztwa Rolniczego, Instytutem Zootechniki, Uniwersytetem Rolniczym w Krakowie.

W okresie od 2009 do końca 2011 r. Izba kontynuowała podjętą w poprzednich latach tematykę szkoleniową poszerzając ją o zagadnienia takie jak produkcja ekologiczna czy produkcja biogazu rolniczego. W odpowiedzi na zapotrzebowanie w poszczególnych powiatach Małopolski.

MIR organizuje też szkolenia dotyczące szacowania szkód łowieckich, ubezpieczeń upraw i zwierząt gospodarskich, obrotu materiałem siewnym itp.

Fot.1. „Szacowanie szkód łowieckich” – Limanowa, czerwiec 2011 r.

Fot.2. „Technologia produkcji mięsa (...)” – Wolbrom, 22.11.2011 r.

Organizacja seminariów i konferencji

Reagując na aktualne problemy nurtujące małopolskich rolników Izba organizuje również konferencje i seminaria. W ciągu 15 lat działalności odbyło się ponad 70 tego typu spotkań, w których uczestniczyło około 6 850 rolników.

Fot.4. „Aktualna sytuacja w rolnictwie”, Nowy Targ, 15.12.2008 r.

Fot.3. „Perspektywy małopolskiego rolnictwa” – Kraków, 09.03.2009 r.

Organizacja wyjazdów stażowych

Korzystając ze środków pomocowych programu Leonardo da Vinci oraz dzięki wieloletniej współpracy z Sabaudzką Izbą Rolniczą we Francji, w latach 2004-2006 MIR zorganizowała staże dla uczniów szkół rolniczych dotyczące agroturystyki, produkcji mleczarskiej oraz spółdzielczości. W wyjazdach wzięło udział łącznie 48 uczniów i 6 studentów.

Działalność informacyjna

Audycje radiowe

Od 1997 r. początkowo TIR, a od 1999 r. MIR, opracowuje najważniejsze informacje dotyczące rolnictwa w Małopolsce oraz działań Izby, które raz w tygodniu przesyłane są do centrali RDN (Radio Dobra Nowina, obecnie RDN Małopolska) w Tarnowie. Jest to rozgłoszenia obejmująca swym zasięgiem Małopolskę i część Podkarpacia. W początkowym okresie – w latach 1997-1998 audycje nagrywano z udziałem przedstawicieli Izby, potem przesyłane informacje odczytywane były przez prezenterów radia w porannym paśmie informacyjnym. Audycje opracowane przez MIR prezentowano również na antenie radia MAKS w Tarnowie.

Kampania medialna

W 2008 r. MIR zrealizowała projekt pt. „PROW 2007-2013 bez tajemnic – medialna akcja informacyjna dla małopolskich rolników” (dofinansowanie ze środków PROW 2004-2006, Pomoc techniczna). W ramach projektu nagrano i wyemitowano cykl 6 audycji TV (TVP 3) i 6 audycji radiowych (radio eska) promujących wybrane działania PROW 2007-2013 poprzez ukazywanie pozytywnych przykładów, oraz informowanie rolników o zasadach otrzymywania dofinansowania.

Strona internetowa

Od początku swej działalności Izba posiada stronę internetową (aktualnie: www.mir.krakow.pl). Znajdują się tutaj m.in. informacje dotyczące bieżącej działalności MIR (szkolenia, ważne spotkania, wystawy i targi rolnicze, współpraca zagraniczna), ważne komunikaty dla rolników, aktualności branżowe oraz informacje prawne. Na stronie zamieszczane są również projekty aktów prawnych, analizy miesięczne i Informatory MIR (od 2007 r.) oraz foto-relacje ze spotkań i imprez plenerowych, w których Izba aktywnie uczestniczy. Od roku 2008 naszą stroną internetową odwiedziło 80 450 osób (stan na dzień 5 stycznia 2011).

Fot.5. Strona startowa MIR: www.mir.krakow.pl

Działalność publicystyczna

Jednym z zadań statutowych Izby jest działalność publicystyczna. Do stałych elementów tej działalności należy opracowanie comiesięcznej informacji na temat funkcjonowania podstawowych rynków rolnych, prac Zarządu, nowych aktów prawnych oraz aktualności dotyczących rolnictwa. Analiza miesięczna, opracowywana regularnie od 2003 r., wysyłana jest do wszystkich delegatów MIR (obecnie 279 rolników z terenu całego województwa), do urzędów gmin oraz instytucji okołorolniczych. Od 2008 r. analiza miesięczna zamieszczana jest również na stronie internetowej MIR (zakładka „Publikacje”).

W 1998 r. TIR, po raz pierwszy w Polsce, wydała biuletyn izbowy pt. „Informator TIR”. Po połączeniu izb w 1999 r. wydawany jest „Informator Małopolskiej Izby Rolniczej” – obecnie w nakładzie 3,5 tys. egz. Od 2007 r. Informatory udostępnione są również w wersji elektronicznej na stronie internetowej MIR (zakładka „Publikacje”).

Dzięki środkom pozyskanym z funduszy europejskich (Agrolinia 2000, AgroSmak) Izba wydała również takie opracowania jak:

- „Dywersyfikacja produkcji rolniczej szansą ożywienia gospodarczego obszarów wiejskich w rejonach górskich i podgórskich po przystąpieniu do Unii Europejskiej” (2002 r., 5 tys. egz.)
- „Kalendarz Unijnego Rolnika” (2004 r., 200 tys. egz.)

- „Pieniądze leżą na drodze” (2005 r., 10 tys. egz.)
- „Produkt tradycyjny i regionalny wizytówką regionu” (2006 r. 670 egz.)
- „Przysmaki z jagnięciny i baraniny” (2007 r., 2 tys. egz.)

- „Bezpieczne dzieciństwo na wsi” (2010 r., 3,5 tys. egz.)

Ponadto w Izbie opracowywano oraz wydawano liczne ulotki i broszury dotyczące m.in.: pozyskiwania mleka wysokiej jakości higienicznej, krzyżowania i żywienia świń pod kątem poubojowej klasyfikacji tusz EUROP, technologii uprawy truskawek, międzynarodowej standaryzacji owoców i warzyw, sadownictwa i szkółkarstwa sadowniczego, zasad znakowania zwierząt oraz wprowadzania ich do obrotu, dotacji dla rolnictwa ekologicznego, rolniczych ubezpieczeń wzajemnych, grup producenckich, podatku VAT w rolnictwie, Fasoli „Piękny Jaś” z Doliny Dunajca, szacowania szkód łowieckich i in. Wszystkie wydawane przez MIR materiały są dystrybuowane wśród małopolskich rolników podczas szkoleń i spotkań.

Szansa wykorzystana przez izby

Gdyby dzisiaj, po 15 latach funkcjonowania izb rolniczych w Małopolsce, zapytać o ich konkretne dokonania, to odpowiedź, która jako pierwsza ciśnie się na usta brzmi: ubezpieczenia wzajemne i ich reaktywizacja w środowisku wiejskim. Byliśmy pierwszą izbą w Polsce, która wznowiła tradycję ubezpieczeń wzajemnych, mających swe historyczne źródła w takich towarzystwach jak „Wisła” czy „Florianka”, działających w Małopolsce już pod zaborami. Urzekła nas w tych ubezpieczeniach przede wszystkim podmiotowość ubezpieczonych przejawiająca się tym, że ubezpieczający się mają wpływ na podział nadwyżki oraz posiadają pewną autonomię przy podejmowaniu decyzji nie tylko w kwestii wysokości składek, ale również w wyborze władz towarzystwa.

Ubezpieczenia wzajemne reaktywowano w latach 90-tych XX wieku dzięki takim działaczom jak: Henryk Wujec, Jacek Kuroń, a przede wszystkim dzięki Stefanowi i Andrzejowi Bratkowskim, którzy utworzyli Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUU” na rzeszowszczyźnie. Biuro Regionalne TUU-u tworzyła Lucyna Rybak, a oddział w Tarnowie – Paweł Augustyn, który odegrał znaczącą rolę w budowie systemu ubezpieczeń wzajemnych zarówno w Małopolsce i w Polsce. To dzięki talentowi P. Augustyna oraz takim ludziom jak Alfred Pasternak, Jan Rozum, Eugeniusz Niemiec, Dominik Szczawiński, oraz już nieżyjącym: Stanisławowi Gruszkowskiemu, Jerzemu Książkowi i Ferdynandowi Furgałowi, wróciła do łask zapomniana forma ekonomii społecznej, która obecnie przeżywa renesans na świecie w formie kas zapomogowo-pożyczkowych oraz spółdzielni.

„Ubezpieczmy się u siebie” – to hasło, które udało nam się wdrożyć w życie, przy zachowaniu wiarygodności nawet w najtrudniejszych okresach klęsk żywiołowych (1997, 2001, 2011). O zaufaniu jakim darzą nas ubezpieczający się świadczy wzrastająca z roku na rok składka, zbierana w ramach ZWC „Galicja”, w okresach rozliczeniowych od 1 lipca do 30 czerwca:

- 2000/2001 – 2 269 227 zł
- 2001/2002 – 3 796 559 zł
- 2002/2003 – 3 986 939 zł
- 2003/2004 – 5 757 195 zł
- 2004/2005 – 8 700 000 zł
- 2005/2006 – 12 053 346 zł
- 2006/2007 – 17 500 321 zł
- 2007/2008 – 19 298 365 zł
- 2008/2009 – 23 916 010 zł
- 2009/2010 – 28 406 256 zł
- 2010/2011 – 30 369 300 zł

Celem funkcjonowania ZWC jest osiągnięcie autonomii w decyzjach w przypadku osiągnięcia przez ZWC nadwyżki. Zgodnie z umową 50% trafia do członków w postaci obniżonej składki lub też różnego rodzaju zapomóg, zakupu książek dla szkół czy zakupu pił dla OSP, finansowania kolonii dla dzieci ze środowiska wiejskiego, pomocy dla poszkodowanych. Pozostałe 50% trafia do towarzystwa. W przypadku kiedy ZWC w okresie rozliczeniowym odnotuje stratę (a taka sytuacja miała już miejsce) jesteśmy zobowiązani do jej pokrycia w następnych okresach rozliczeniowych przez podniesienie składki.

Decyzję o utworzeniu ZWC podjęła Tarnowska Izba Rolnicza już w 1997 r. Umowy między Towarzystwem ewoluowały w związku z zakresem obowiązywania poszczególnych rodzajów umów ubezpieczeniowych jakie wchodziły do rozliczeń. ZWC nie mając możliwości prawnej reprezentacji powołało do życia stowarzyszenie, które obecnie reprezentuje Związek przed władzami Towarzystwa.

Ubezpieczenia wzajemne były tematem wielu naszych wystąpień, referatów oraz programów edukacyjnych, oto niektóre z nich:

1. „Koszty ubezpieczeń w produkcji rolnej” oraz „Potrzeby rolników w zakresie ubezpieczeń majątkowych” (ref. H. Dankowiakowski) – międzynarodowa konferencja pt. „Kierunki zmian ubezpieczeń w produkcji rolnej w Polsce”, Warszawa 2008 r.
2. „Związki wzajemności członkowskiej jednym z wariantów rozwoju ubezpieczeń wzajemnych w sektorze rolnictwa” (ref. H. Dankowiakowski) – seminarium zorganizowane przez KRUS, Kraków 2000 r.
3. „Wzajemne ubezpieczenia szansą, którą wykorzystały izby” (ref. H. Dankowiakowski); „Perspektywy ubezpieczeń wzajemnych w Polsce (ref. P. Augustyn) – ogólnopolska konferencja pt. „Upowszechnianie przepisów z zakresu ubezpieczeń majątkowych i ubezpieczeń wzajemnych w rolnictwie”, 2004 r.
4. „Ubezpieczenia majątkowe w rolnictwie” – projekt szkoleniowy o zasięgu ogólnopolskim (S/1/001/06 SPO 2006) realizowany w latach 2007-2008.
5. Publikacja „Pieniądze leżą na drodze” wydana w 2005 r. (nakład 10 tys. egz.) – Fundacja Fundusz Współpracy (nr umowy 38/CPF/MO4/05).

Henryk Dankowiakowski

Współpraca zagraniczna

Opracowanie:
Joanna Krasicka

Początki współpracy zagranicznej sięgają roku 1997, kiedy to ówczesnie działające w Małopolsce Izby: Krakowska, Tarnowska i Nowosądecka nawiązały pierwsze kontakty z partnerami zagranicznymi. Długa, 50-letnia przerwa w istnieniu izb w Polsce spowodowała, że odradzające się jednostki nie mogły skorzystać z pomocy ojczystych przykładów i doświadczeń w zakresie funkcjonowania organizacji rolniczych. Na szczęście, w tej sytuacji, izby otrzymały wsparcie i pomoc od zagranicznych partnerów zwłaszcza od izb francuskich. W 1997 r. Krakowska Izba Rolnicza rozpoczęła współpracę z dwoma izbami francuskimi: Izbą Rolniczą Regionu Nord Pas de Calais oraz Izbą Rolniczą Departamentu Mayenne; Tarnowska Izba Rolnicza z Izbą Rolniczą Departamentu Doubs; a Nowosądecka Izba Rolnicza z Izbą Rolniczą Departamentu Savoie.

Głównymi obszarami współpracy pomiędzy polskimi i francuskimi izbami były: wymiany doświadczeń na zasadzie wzajemnych wizyt studyjnych przedstawicieli izb, organizacji wspólnych szkoleń, organizacji staży zawodowych dla młodych rolników oraz wymian dla młodzieży szkolnej.

W 1999 r., w ślad za reformą administracyjną scalającą województwa: krakowskie, nowosądeckie i tarnowskie w jedno województwo małopolskie, z 3 dotychczas działających izb powstała Małopolska Izba Rolnicza z siedzibą w Krakowie i z oddziałami terenowymi w Tarnowie, Nowym Sączu i Wadowicach. Nowopowstała Izba (MIR) po swoich poprzedniczkach odziedziczyła również kontakty z zagranicznymi instytucjami.

Bazując na doświadczeniu partnerów z innych krajów Europy i świata, MIR wiele nauczyła się w zakresie organizacji i funkcjonowania samorządu rolniczego. W latach 1999-2001 Izba zorganizowała wiele wizyt ekspertów francuskich oraz wyjazdów rolników i delegatów izbowych i uczniów szkół rolniczych m.in. w temacie hodowli bydła, produkcji mleka czy też w dziedzinie agroturystyki i rozwoju obszarów wiejskich.

W 2002 r. współpraca zagraniczna MIR z partnerem francuskim z Sabaudii została włączona do planu współpracy pomiędzy Urzędem Marszałkowskim Województwa Małopolskiego a regionem Rhône Alpes. Na mocy podpisanego memorandum Izba Rolnicza z Sabaudii przekazała kompetencje zarządzania międzynarodowymi projektami Regionalnej Izby Rhône

Alpes. W latach 2003-2004 obok intensywnie prowadzonej współpracy ze stroną francuską MIR nawiązała kontakty bądź gościła partnerów z innych krajów Europy m.in. z Włoch, Słowacji, Hiszpanii, Finlandii, Słowenii, Danii, Węgier i Irlandii. W tym okresie zorganizowano również wiele staży dla polskich i francuskich studentów jak np. staż dla studenta z Francji w biurze MIR w Krakowie oraz wyjazd stażowy dwóch studentek z Akademii Rolniczej w Krakowie do Szkoły Mleczarstwa w La Roche sur Foron we Francji.

Fot.1. Szkoła mleczarstwa – staż dla studentów AR w Krakowie we Francji, 2004 r.

CORMOZ

Des professionnels polonais ont visité le GAEC de Grobuis

Depuis près de 10 ans, la Chambre régionale d'agriculture de la région Rhône Alpes entretient une coopération avec la région polonaise de Małopolska, cette belle et pittoresque région agricole de moyenne montagne présente en effet de bonnes similitudes avec la nôtre. Du lundi 20 septembre au jeudi 2 octobre, un groupe de 8 personnes, agriculteurs, commerçants et un universitaire était piloté par les représentants de la Chambre d'agriculture et des fédérations de Coop et de CUMA sur le thème « Énergie et agriculture ».

Les visiteurs très intéressés Ce jeudi 2, ils étaient accueillis par Dominique et Pierre Perrin-

zet au GAEC de Grobuis. Au sein d'une CUMA, le GAEC s'est équipé d'une installation de passage et de filtration fine des graines de colza. Les visiteurs ont suivi avec beaucoup d'intérêt la démonstration et les explications fournies, notamment sur l'utilisation de l'huile dans les moteurs en substitution du gasoil. L'huile est extraite des graines sèches par un dispositif à vis sans fin puis subit une filtration extrêmement fine qui retire les particules indésirables. Les véhicules de l'axe hydraulique de la « Tête d'or » utilisent ainsi exclusivement ce combustible fourni par la CUMA.

La matinée s'est terminée à l'auberge du Grand Ronjon par un exposé de Clélie Charrier de la

Les échanges ont été cordiaux et fructueux. La matinée s'est terminée à l'auberge du Grand Ronjon par un exposé de Clélie Charrier de la fédération départementale des CUMA et par un repas bressan très apprécié des visiteurs.

Fot.2 i 3. „Energia odnawialna w rolnictwie” – wyjazd małopolskich rolników do regionu Rhône Alpes, wrzesień 2008 r.

W ramach wieloletniej współpracy zagranicznej zajęto się wieloma istotnymi zagadnieniami z zakresu rolnictwa. Spośród wszystkich wymienić można np.: „Perspektywy polskiego mleczarstwa w Małopolsce” (Międzynarodowa Konferencja Mleczarska w 2005 r.), „Marki i produkty regionalne, giełdy rolne i grupy producenckie” (wizyta ekspertów z Francji w 2005 r.), „Rozwój obszarów wiejskich poprzez budowę infrastruktury turystycznej” (wyjazd 10-osobowej delegacji MIR do Francji w 2006 r.), „Strukturyzacja sieci agroturystycznych” (wizyta ekspertów z Francji w czerwcu 2007 r.), „Ekonomia i koszty produkcji” (międzynarodowa konferencja w lutym 2008 r.).

Fot.4. „Mleczarstwo i hodowla bydła” – wizyta ekspertów z Francji, czerwiec 2009 r.

Ostatnie lata współpracy to głównie wspólne projekty i intensywne wymiany z Regionalną Izbą Rhône Alpes. Wspólnie zrealizowano obustronne wizyty studyjne w temacie uprawy winorośli i produkcji wina (sierpień 2009 r., lipiec i wrzesień 2011 r.), energii odnawialnej (wrzesień 2008 r., październik 2009 r., wrzesień 2009 r.), ferm pedagogicznych (wrzesień 2010 r.), uprawy roślin aromatycznych i leczniczych (listopad 2011 r.).

Fot.5. „Uprawa winorośli i produkcja wina” – wizyta eksperta z Francji, sierpień 2011 r.

Fot.6. „Rośliny lecznicze i aromatyczne” - wyjazd małopolskich producentów do Francji, listopad 2011 r.

Podczas 15 lat współpracy przekazywane przez zagranicznych partnerów doświadczenie, propozycje oraz cenne wskazówki w miarę możliwości przenoszono na grunt polski. Od początku swojego istnienia izb w Małopolsce zorganizowano 121 wymian w tym 81 z partnerami francuskimi i 40 z innych krajów, w których łącznie uczestniczyło 692 gości zagranicznych i 952 osób z Polski (patrz tabela). Obecnie współpraca skupia się przede wszystkim na korzystaniu z wiedzy, jaką mogą nam przekazać zagraniczni eksperci w dziedzinach związanych z rolnictwem, ale również na przekazaniu zdobytego przez MIR doświadczenia partnerom z innych krajów Europy i świata.

Tab. Podsumowanie 15 lat współpracy zagranicznej Małopolskiej Izby Rolniczej.

Partner zagraniczny	Liczba wymian	Uczestnicy z zagranicy	Uczestnicy z Polski	Tematyka wymian
FRANCJA Izba Rolnicza Regionu Nord Pas de Calais Izba Rolnicza Departamentu Mayenne Izba Rolnicza Departamentu Doubs Izba Rolnicza Departamentu Savoie Regionalna Izba Rolnicza Rhône Alpes	81	368	691	Mleczarstwo: hodowla bydła i produkcja mleka, produkcja sera, hodowla bydła mlecznego i kóz, reprodukcja i genetyka krów, jakość mleka, perspektywy mleczarstwa w Małopolsce. Agroturystyka: strukturyzacja sieci agroturystycznych, przyjęcie osób niepełnosprawnych, chorych, emerytów i rencistów w gospodarstwach agroturystycznych, kongres agroturystyczny Bienvenue a la ferme. Winiarstwo: uprawa winorośli i produkcji wina, doskonalenie technik producentów wina, rośliny aromatyczne i lecznicze. Inne: rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich, produkty regionalne, giełdy rolne i grupy producenckie, ekonomia i koszty produkcji, energia odnawialna w rolnictwie, bezpieczeństwo i zdrowie na wsi.
INNE Węgry, Finlandia, Hiszpania, Włochy, Słowacja, Dania, Ukraina, Rumunia, Słowenia, Mołdawia, Białoruś, Szwajcaria, Litwa, Chorwacja, USA, Chiny	40	328	261	Międzynarodowy Chłop Roku, nawiązanie współpracy, wymiana doświadczeń, międzynarodowa konferencja "Młodzi rolnicy we współczesnej Europie", targi rolnicze, agroturystyka, uprawa winogron i produkcja wina, poznanie branży mleczarskiej i piekarniczej, rozwój obszarów wiejskich, uprawa buraka cukrowego i hodowla trzody chlewnej, zastosowanie nowatorskich metod biotechnologii, ekonomia społeczna, wzajemne ubezpieczenia, wymiana doświadczeń związanych z wejściem do UE.
RAZEM	121	696	952	

Działania promujące turystykę wiejską

Opracowanie:
Lucyna Chęcińska

Małopolska Izba Rolnicza od początku swej działalności zdecydowanie wspiera i promuje podejmowaną przez rolników działalność agroturystyczną, która jako dodatkowa działalność uzupełnia dochody rolników osiągane z produkcji rolniczej. Już w Nowosądeckiej Izbie Rolniczej zostało utworzone stanowisko specjalisty ds. agroturystyki. Po połączeniu Izb te działania zostały rozszerzone na całą Małopolskę. W ramach wsparcia MIR organizuje szkolenia dla rolników zajmujących się agroturystyką oraz realizuje projekty, których celem jest promocja agroturystyki w naszym województwie.

Organizacja i współorganizacja szkoleń, seminariów i konferencji:

- cykl szkoleń „Marketing w agroturystyce” (1997 r.) – w szkoleniach uczestniczyło około 100 osób;
- szkolenie wyjazdowe do Gorzowskiego Stowarzyszenia Agroturystycznego „Rola stowarzyszeń agroturystycznych” (1997 r.) – w wyjeździe wzięło udział 20 osób;
- cykl szkoleń dla kobiet „Aktywizacja społeczno-gospodarcza kobiet wiejskich” (2000 r.) – w szkoleniach które odbyły się w Białym Dunajcu, Rabie Wyżnej, Mszanie Dolnej, Kamionce Wielkiej i w Ropie uczestniczyło 125 osób;
- konferencja „Szanse i zagrożenia rozwoju turystyki w Małopolsce. Zarządzanie jakością w turystyce” (2000 r.) w konferencji wzięło udział 120 osób;
- VIII Ogólnopolskie Sympozjum Agroturystyczne w Wysowej Zdroju „Turystyka Wiejska w perspektywie europejskiej” (2000 r.) – w sympozjum uczestniczyło 150 osób;
- Szkolenia prowadzone przez eksperta z Francji - Jean P. Tournier – w miejscowościach: Biały Dunajec, Marszowice, Aleksandrowa, Rytro (2004 r.). Celem spotkań było przekazanie doświadczeń francuskich z zakresu rozwoju agroturystyki – ze szkoleń skorzystało 128 osób;
- szkolenia „SPO i PROW szansą dostosowania małopolskiego rolnictwa, w tym agroturystyki, do wymogów UE” (2005 r.) – w szkoleniach w Nowym Sączu i Gorlicach uczestniczyło 50 osób;
- seminarium „Rola stowarzyszeń francuskich w rozwoju regionów” - przeprowadzone przez ekspertów z Francji - Jean P. Tournier i Cecil Curtet (2008 r.) w Pleśnej – uczestniczyło w nim 50 osób.

Uczestnictwo w imprezach lokalnych i targach turystycznych

Do najważniejszych wydarzeń promujących agroturystykę, w których Izba aktywnie uczestniczyła należą: Małopolska Giełda Agroturystyczna w Krakowie, Jarmark Agroturystyczny w Warszawie, Międzynarodowe Targi – Regiony Turystyczne w Łodzi, Krakowski Salon Turystyczny, Międzynarodowe Targi Turystyczne w Katowicach, Targi Turystyki i Wypoczynku w Warszawie, Międzynarodowe Targi Turystyczne w Złotowie, Targi Turystyczne w Poznaniu, Polagra w Poznaniu, Jarmark Galicyjski w Tarnowie, Targi Zdrowej Żywności w Tarnowie.

Fot.1. Stoisko NIR – Jarmark Agroturystyczny, Warszawa 1998 r.

Fot.2. Stoisko MIR podczas Giełdy Agroturystycznej, kwiecień 2009 r.

Uczestniczyliśmy również w imprezach lokalnych odbywających się w okolicznych miejscowościach takich jak: Estrada pod Lipami w Starym Sączu, Inauguracja splotu Przełomem Dunajca w Sromowcach Niżnych, oraz w wielu innych lokalnych imprezach dożynkowych.

Stoiska promujące agroturystykę były przygotowywane i obsługiwane przez naszych pracowników, delegatów oraz przedstawicieli stowarzyszeń. Nasze pre-

REGIONALNA WYSTAWA ZWIERZĄT HODOWLANÝCH W KLIKOWEJ

Wrzesień 2006

Wrzesień 2006

Lipiec 2007

Lipiec 2007

Nagrodzeni hodowcy trzody chlewniej, czerwiec 2008

Czerwiec 2008

WYSTAWA BYDLA POLSKIEGO CZERWONEGO

Maruszyna, czerwiec 2010

Szczyrzyc, czerwiec 2011

AGROPROMOCJA W NAWOJOWEJ

Wrzesień 2008

Wrzesień 2009

Wrzesień 2010

Wrzesień 2011

TARGI PŁODÓW ROLNYCH – PROSZOWICE

Wrzesień 2009

Wrzesień 2009

Wrzesień 2010

Wrzesień 2010

MAŁOPOLSKIE ŚWIĘTA PLONÓW

Święto Truskawki, maj 2009

Święto Czosku, sierpień 2009

Święto Suszonej Śliwki, wrzesień 2009

Święto Owocobrania w Łukowicy, 2011

Święto Fasoli w Zakliczynie, Wrzesień 2011

Święto Ziemniaka w Gminie Trzyciąż, październik 2011

WYBORY CHŁOPA ROKU

Raślawice 2009

Raślawice 2010

PROMOCJA TRADYCYJNYCH POTRAW Z MIĘSA I MLEKA OWCEGO — ZAKOPANE 2007

PIKNIK ZBOŻOWY

Proszowice 2010

Proszowice 2010

Nieciecza 2011

Nieciecza 2011

REDYK NA BIELANACH — WRZESIEŃ 2009

zentacje cieszyły się dużą popularnością, gdyż turysta zainteresowany wypoczynkiem w Małopolsce nie tylko mógł zapoznać się z ofertą agroturystyczną ale również miał możliwość degustacji potraw regionalnych, serwowanych przez gospodynie prowadzące gospodarstwa agroturystyczne. Atrakcyjności naszej ofercie dodawały też występy kapel i zespołów regionalnych.

Pozostałe działania MIR na rzecz rozwoju agroturystyki w Małopolsce:

- opracowywanie oferty szkoleń wyjazdowych do najlepszych gospodarstw województwa – dotychczas z naszych ofert skorzystało kilkadziesiąt instytucji między innymi: Łódzka Izba Rolnicza, Urząd Gminy Jerzmanowice, Zespół Szkolno – Gimnazjalny w Zagorzenie, rolnicy z Suchej Hory (Słowacja);
- prowadzenie stałego punktu informacji agroturystycznej – od 1997 r. ofertę wypoczynku otrzymało już kilka tysięcy osób;
- stała współpraca z mediami lokalnymi i krajowymi (Wiadomości Rolnicze, Poradnik Rolniczy) organizujemy przyjazdy dziennikarzy do gospodarstw agroturystycznych, piszemy artykuły między innymi z cyklu „Gospodarstwa agroturystyczne, które warto odwiedzić”;
- powołanie Nowosądeckiego Stowarzyszenia Agroturystycznego – zrzeszającego 100 gospodarstw agroturystycznych (1998 r.);
- współorganizacja festynów agroturystycznych rozpoczynających sezon agroturystyczny m.in. w Rożnowie (1998 r. i 1999 r.) oraz w Muszynie (2000 r.)
- publikacja „Informatora agroturystycznego” – od 1998 r. opublikowane zostały 3 wydania – pierwsze 2 zawierały opisy 200 gospodarstw z województwa nowosądeckiego, a w ostatnim wydaniu opisano gospodarstwa z województwa małopolskiego;
- jeden z rozdziałów publikacji „Pieniądze leżą na drodze” poświęcony został agroturystyce – zawiera praktyczne wskazówki jak rozpocząć działalność agroturystyczną, obowiązujące przepisy prawne oraz przykłady dobrze prosperujących gospodarstw;
- współorganizacja studiów podyplomowych z zakresu agroturystyki dla 40 osób (nauczyciele szkół rolniczych, doradcy ODR, pracownicy izb z woj. małopolskiego i śląskiego) (1999 r.);
- współorganizacja zagranicznych wyjazdów szkoleniowych:
 - do Danii – 20 właścicieli gospodarstw agroturystycznych z Małopolski (1998 r.),
 - do Austrii i Niemiec – wyjazd studyjny 40-osobowej grupy rolników, hodowców koni, prowadzących również usługi agroturystyczne (1999 r.),
- w ramach współpracy z Francją od 1997 r. do chwili obecnej zrealizowano 11 programów, w których uczestniczyło 12 ekspertów z Francji z regionu

Rhône-Alpes i 169 rolników – właścicieli gospodarstw agroturystycznych z Małopolski;

- uczestnictwo w pracach komisji oceniającej gospodarstwa agroturystyczne w ramach konkursu „Zielone Lato”, którego celem jest promocja wypoczynku w gospodarstwach rolnych (od 1998 r);
- współorganizacja Małopolskiej Giełdy Agroturystycznej w Krakowie (od 2007 r.) – jednej z najważniejszych imprez agroturystycznych w Polsce, której celem jest promocja turystyki wiejskiej oraz przedstawienie atrakcyjnej oferty wypoczynku na terenie Małopolski;
- współpraca ze stowarzyszeniami agroturystycznymi z Małopolski: Stowarzyszenie Agroturystyczne Galityjskie Gospodarstwa Gościnne, Stowarzyszenie Turystyki i Agroturystyki Ziem Górskich (dawniej Nowosądeckie Stowarzyszenie Agroturystyczne), Stowarzyszenie Agroturystyczne Powiatu Limanowskiego, Stowarzyszenie Gospodarstw Eko i Agroturystycznych „Gazda”, Małopolskie Stowarzyszenie Promocji Agroturystyki w Suchej Beskidzkiej, Małopolskie Stowarzyszenie Turystyki Wiejskiej „Gościnny Rożnów” Góralskie Stowarzyszenie Agroturystyczne;

Fot.1. Stoisko Stowarzyszenia GGG – Targi Agroturystyczne, Sejny 2011 r.

- indywidualne doradztwo dla kilkudziesięciu osób w zakresie agroturystyki – porady prawne, pomoc w opracowaniu materiałów promocyjnych i w pozyskaniu środków finansowych na rozwój działalności.

Dzięki szeroko zakrojonym działaniom Izby oraz współpracy z innymi instytucjami rolniczymi, nastąpił dynamiczny wzrost liczby gospodarstw agroturystycznych w naszym województwie – od kilkudziesięciu gospodarstw funkcjonujących w 1997 r., do ok. 2 900 w 2010 r. Liczne szkolenia przyczyniły się również do wysokiego standardu usług agroturystycznych – dziś turyści mogą skorzystać z ofert gospodarstw świetnie przygotowanych na przyjęcie gości, które zapewniają wysoką jakość jak również różnorodność usług. Wiele tematów przewodnich, które podejmowane były w ramach zagranicznych wyjazdów szkoleniowych obecnie jest wdrażanych w polskiej agroturystyce tak jak np. gospodarstwa pedagogiczne, czy świadczenie usług dla niepełnosprawnych.

Promowanie produktów tradycyjnych

Opracowanie:
Barbara Czapla

Wśród ważnych dokonań Izby, z pewnością wymienić należy podjęcie starań oraz doprowadzenie do wpisania w unijnych rejestrach dwóch małopolskich produktów: suski sechłońskiej i fasoli Piękny Jaś z Doliny Dunajca.

W 2006 roku z inicjatywy Stowarzyszenia Producentów Owoców i Warzyw w Ujanowicach, złożony został wniosek do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego o uznanie suszonej śliwki jako produktu tradycyjnego. Rok później, do MRiRW skierowany został wniosek o wpisanie produktu o nazwie „suska sechłońska” do Rejestru Chronionych Nazw Pochodzenia i Chronionych Oznaczeń Geograficznych lub do Rejestru Gwarantowanych Tradycyjnych Specjalności. Dzisiejszy status suski jest niewątpliwą zasługą pani Alicji Kostuś (specjalisty MIR, zatrudnionej w biurze w Nowym Sączu), która zajmowała się zgromadzeniem odpowiedniej dokumentacji oraz opracowaniem obydwu wniosków.

Ostateczny sukces nastąpił 9 października 2010 r., kiedy to w Dzienniku Urzędowym UE opublikowano rozporządzenie Komisji Europejskiej nr 897/2010 rejestrujące w rejestrze chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych nazwę suska sechłońska (ChOG).

Nazwa **suska sechłońska** wywodzi się z miejscowej gwary. *Suska* oznacza suszkę, czyli podsuszoną i podwędzoną śliwkę. Dookreślenie *sechłońska* pochodzi od nazwy miejscowości Sechna, leżącej w gminie Laskowa, z której wywodzi się tradycja suszenia. Tereny Gminy Laskowa i sąsiednich gmin ze względu na swoje podgórskie położenie sprzyjają uprawie drzew owocowych.

Drugim produktem, którego wpisanie na listę produktów tradycyjnych (2006 r.), a później wpis do unijnego rejestru chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych jest niewątpliwym sukcesem Izby, to fasola Piękny Jaś z Doliny Dunajca.

Proces rejestracji tego produktu zainicjował delegat do Walnego Zgromadzenia TIR – Jerzy Książek, oraz dyrektor biura Henryk Dankowiakowski. Pracownicy biura Izby zbierali informacje dokumentujące historię uprawy fasoli na tym terenie, zajęli się również opracowaniem wniosków – zarówno do UMWM jak też do MRiRW.

Uprawa fasoli **Piękny Jaś z Doliny Dunajca** obejmuje 11 gmin leżących w gminach ciągnących się wzdłuż rzeki Dunajec. Począwszy od Gródka nad Dunajcem, Czchowa, Zakliczyna, Pleśnej, Wojniczka, miasta Tarnowa, Wierzchosławic, Radłowa, Żabna a kończąc na Gręboszowie i Wietrzychowicach.

Niewątpliwą zasługą Izby jest również inicjatywa organizacji Święta Fasoli – odbywającego się od 11 lat w Zakliczynie – oraz powołanie do życia Spółdzielni „Dolina Dunajca”, która przy pomocy Izby kontynuowała działania mające na celu wpisanie fasoli do unijnych rejestrów.

Obchody X Święta Fasoli, Zakliczynie 12–13.09.2009 r.

25 października br. Komisja Europejska oficjalnie poinformowała o zarejestrowaniu nazwy Fasola Piękny Jaś z Doliny Dunajca/Fasola z Doliny Dunajca jako Chronionej Nazwy Pochodzenia (ChNP).

Uczestnictwo w imprezach marketingowych i wystawach rolniczych

Opracowanie:
Alicja Kostuś

Małopolska posiada specyficzne walory krajobrazowe i produkcyjne oraz bogate tradycje. Na południu, w terenach górskich i podgórskich, dominuje wielokierunkowa produkcja oraz hodowla zwierząt i sadownictwo. Na północy województwa zdecydowanie przeważa rolnictwo specjalistyczne

i wysokoprodukcyjne – produkcja zbóż, warzywnictwo, ogrodnictwo oraz hodowla zwierząt. Podsumowaniem sezonowej i całorocznej pracy rolników są różnego rodzaju imprezy marketingowe promujące wytwarzane produkty żywnościowe oraz plody rolne.

Nie sposób wymienić wszystkich imprez, w których Izba uczestniczyła w czasie 15 lat swojej działalności. Każdego roku przedstawiciele rad powiatowych biorą udział w uroczystościach dożynkowych w gminach i powiatowych całej Małopolski. Członkowie Zarządu MIR corocznie uczestniczą w Dożynkach Wojewódzkich i niosą dary z płodów rolnych podczas Dożynek na Jasnej Górze oraz na Dożynkach Prezydenckich w Spale. Ponadto, każdego roku Izba organizuje lub współorganizuje wystawy i różnego rodzaju święta plonów, które z czasem wpisują się na stałe w kalendarze imprez rolniczych w poszczególnych gminach i powiatach naszego województwa. Celem organizacji tych imprez jest promocja regionów i charakterystycznych dla nich produktów ale również pielęgnowanie lokalnych tradycji i integrowanie społeczności.

W trakcie odbywających się imprez Izba prezentuje własne stoisko, na którym pracownicy przybliżają rolnikom zagadnienia związane z funkcjonowaniem izb rolniczych, służą pomocą i udzielają porad. Wszyscy zainteresowani otrzymują bezpłatną prasę rolniczą i ulotki informacyjne. Poniżej prezentujemy najważniejsze imprezy w których uczestniczyliśmy w minionych latach:

Powiat tarnowski:

- Święto Truskawki – MIR była inicjatorem i głównym organizatorem I Święta Truskawki, które odbyło się w Dąbrówce Gorzyckiej w czerwcu 2003 r.
- Święto Fasoli z Zakliczynie – MIR była głównym organizatorem I Święta Fasoli, które odbyło się we wrześniu 2000 r.
- Święto Suszonej Śliwki w Gminie Iwkowa

Powiat nowosądecki:

- Święto Kwitnącej Jabłoni w Gminie Łącko

- Święto Kwitnących Sądów
- AGROPROMOCJA w Nawojowej – obecnie Międzynarodowa Wystawa Rolnicza AGROPROMOCJA, od kilku lat imprezie towarzyszy Regionalna Wystawa Bydła Mlecznego i Owiec

Powiat limanowski:

- Krajowa Wystawa Polskiego Bydła Czerwonego w Szczyrzycu (Gmina Jodłownik)
- Święto Owocobrania w Gminie Jodłownik
- Święto Owocobrania w Gminie Łukowica

Powiat nowotarski:

- Podhalańska Wystawa Bydła Polskiego Czerwonego w Maruszynie
- Jarmark Podhalański w Nowym Targu

Powiat miechowski:

- Wybory Chłopa Roku w Gminie Raclawice
- Charsznickie Dni Kapusty

Powiat krakowski:

- Małopolskie Święto Czosnku (Gmina Słomniki) – pomysłodawcą święta jest Andrzej Bajolek – przewodniczący RP MIR III kadencji w powiecie krakowskim
- Małopolskie Święto Warzyw w Gminie Igołomia-Wawrzeńczyk

Pozostałe powiaty:

- Święto Ziemiaka w Gminie Trzyciąż (powiat olkuski)
- Święto Zabawki Ludowej w Stryszawie (powiat suski)
- Dni Huculskie w Gładyszowie (powiat gorlicki)
- Święto Miodu i Święto Pasiiek (powiat chrzanowski)
- Europejskie Targi Produktów Regionalnych w Zakopanem (powiat tatrzański)

Do ważnych dokonań organizacyjnych MIR należy również organizacja Pikniku Zbożowego. Jest to impreza promująca spożycie ziarna zbóż i przetworów zbożowych, dofinansowana ze środków Funduszu Promocji Ziarna Zbóż i Przetworów Zbożowych. Izba zorganizowała już dwie edycje Pikniku – w 2010 r. w Proszowicach, a w 2011 r. w Niecieczy (Gmina Żabno, powiat tarnowski).

Izba była również jednym z głównych współorganizatorów wystawy dorobku kultury pasterskiej „Redyk na Bielanych” (2009 r.) – była to pierwsza tego typu impreza, której celem było przybliżenie mieszkańcom Krakowa i okolic tradycji i kultury pasterskiej oraz pokazanie związanych z nią zawodów zanikających na obszarach wiejskich.

Historia Wystawy Zwierząt Hodowlanych w Klikowej

Opracowanie:
Marcin Słowik

Geneza organizacji Wystaw Zwierząt Hodowlanych w Klikowej to nie tylko historia jeszcze jednej imprezy organizowanej w naszym województwie ale, może przede wszystkim, historia pasji i uporu kilku ludzi, którzy na przekór wielu sceptykom postanowili udowodnić, że w Tarnowie można zorganizować dużą imprezę rolniczą.

Pomysłodawcą organizacji wystawy był Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Tarnowie. To jego pracownicy organizowali pierwsze edycje tej imprezy. W momencie reaktywacji samorządu rolniczego w województwie tarnowskim oczywistym było, że Izba aktywnie włączy się w organizację tego rolniczego święta. W roku 1998, na wniosek Prezesa Tarnowskiej Izby Rolniczej Stanisława Gruszkowskiego i Dyrektora Henryka Dankowiakowskiego, Walne Zgromadzenie TIR postanowiło upoważnić ich do złożenia u ówczesnego wojewody wniosku o przyznanie zadania zleconego z zakresu organizacji wystawy. Starania te uwieńczone zostały sukcesem, dzięki czemu 13.09.1998 r. odbyła się w Klikowej pierwsza wystawa zorganizowana przez Izbę.

Przygotowania do wystawy nie obyły się oczywiście bez przykrych incydentów. Nie sposób tutaj nie wspomnieć o braku współpracy ze strony innych izb zrzeszonych w Małopolskim Porozumieniu Izb. To ze strony przedstawicieli izb z ościennych województw usłyszeliśmy powątpiewanie czy nowo utworzone struktury samorządu rolniczego podołają tak trudnemu zadaniu. Z takim niedowierzaniem spotkaliśmy się później jeszcze wielokrotnie. Dzięki determinacji i uporowi zaledwie 6-osobowego zespołu pracowników biura Izby, przy wsparciu i pomocy pracowników Spółki „Korzec” (funkcjonującej w ówczesnym czasie przy TIR), Członków Zarządu oraz kilku delegatów TIR, doprowadziliśmy to przedsięwzięcie do szczęśliwego finału. Wspominając tamte czasy nie można oczywiście pominąć zaangażowania i pomocy, którą otrzymaliśmy od pracowników ODR, Tarnowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego oraz osób zatrudnionych w zakładzie Stado Ogierów Klikowa, na czele z jego Dyrektorem, Panem Andrzejem Gorausem. Podczas organizacji kolejnych wystaw okazało się, że mogliśmy liczyć na pomoc większości z tych osób.

Po sukcesie pierwszej Wystawy Walne Zgromadzenie TIR upoważniło Zarząd Izby do cyklicznej organizacji imprezy. Z czasem Wystawa stała się wydarzeniem o zasięgu regionalnym i utrwaliła się w pamięci zarówno

Tab. Podsumowanie RWZH w Klikowej w latach 1998-2008

Data	Liczba prezentowanych zwierząt	Szacunkowa liczba zwiedzających
13 września 1998	83	5 tys.
11-12 września 1999	120	12 tys.
24-25 sierpnia 2002	150	14 tys.
30-31 sierpnia 2003	140	11 tys.
4-5 września 2004	100	8 tys.
3-4 września 2005	120	12 tys.
2-3 września 2006	115	9 tys.
30 czerwca-1 lipca 2007	146	7 tys.
21-22 czerwca 2008	132	5 tys.

no rolników – hodowców zwierząt jak też zwiedzających, których z roku na rok przybywało. W kolejnych latach zmieniała się również formuła imprezy – obok pokazów i oceny zwierząt hodowlanych zaczęliśmy organizować seminaria i konferencje, podczas których prezentowano interesujące wykłady nt. nowoczesnych metod hodowli, integracji Polski z Unią Europejską, ubezpieczeń społecznych i majątkowych w rolnictwie oraz wielu innych. Rozwijała się również oprawa artystyczna. Organizowano pokazy powożenia oraz jazdy konnej – zarówno w stylu klasycznym jak też w stylu western – występy dziecięcych grup tanecznych, pokazy sztuk walki, prezentację psów rasowych, występy gwiazd itp.

Ostania dotychczas edycja wystawy odbyła się w 2008r. Niestety w roku 2010 nastąpiła, po wielu nieudanych próbach przejęcia obiektu przez MIR, ostateczna likwidacja Stada Ogierów w Klikowej, co znacznie komplikuje organizację dalszych edycji tej imprezy.

Wybrane działania podjęte przez izby w Małopolsce

- Realizacja zadania „Wapnowanie gleb zdegradowanych w wyniku powodzi” na obszarze prawie 3 tys. hektarów (w 564 gospodarstwach rolnych).
- Opracowanie projektu tzw. ustawy górskiej.
- Aktywne uczestnictwo w rozbudowie „Giełdy Tarnowskiej” – z inicjatywy MIR został utworzony punkt pakowania i sortowania warzyw oraz ziemniaków w Straszęcinie.
- Działalność mająca na celu zaopatrzenie rolników w tańsze (bez marży) środki do produkcji rolnej i tani materiał hodowlany (TIR i NIR).
- Zapoczątkowanie opracowywania i dystrybucji informatora miesięcznego (2003 r.).
- Organizacja I Święta Truskawki w Oleśnie.
- Powołanie do życia Wojewódzkiej Rady Rolnej (WRR), składającej się z przedstawicieli wszystkich rolniczych związków zawodowych, oraz stowarzyszeń branżowych.
- Pomoc logistyczna przy tworzeniu stowarzyszeń:
 - Organizacji Producentów Owoców i Warzyw Regionu Powiśla Dąbrowskiego,
 - Małopolskiego Forum Winnego;
 - Spółdzielni „Dolina Dunajca”.
- Opracowanie wniosków o wpisanie suski sechlońskiej i fasoli Piękny Jaś z Doliny Dunajca na listę produktów tradycyjnych, a następnie wpisanie ich do unijnych rejestrów: chronionych oznaczeń geograficznych (ChOG) i chronionych nazw pochodzenia (ChNP).
- Reprezentowanie izb rolniczych w pracach legislacyjnych nad ustawą o ubezpieczeniach majątkowych w rolnictwie.

Fot.1. III Święto truskawki – Nieczajna Górna 19.06.2005 r.

Inicjatywy, którym początek dała Izba

- Powołanie do życia spółek prawa handlowego:
 - ♦ Korzec Sp. z o.o. – Tarnowska Izba Rolnicza, 1997 r.
 - ♦ Rol-Hurt Sp. z o.o. – Nowosądecka Izba Rolnicza, 1998 r.
- Wydanie pierwszego informatora izbowego pt. „Biuletyn Informacyjny Tarnowskiej Izby Rolniczej” – TIR, I kwartał 1998 r.
- Powołanie Małopolskiego Porozumienia Izb Rolniczych – TIR, 1997 r.
- Rozpoczęcie współpracy z francuskimi izbami rolniczymi:
 - ♦ Izba Rolnicza Regionu Doubs – TIR 1997 r.
 - ♦ Izba Rolnicza z Regionu Sabaudii – NIR 1997 r.
- Utworzenie ZWC Galicja – TIR, 1997 r.
- Pierwsza Regionalna Wystawa Zwierząt Hodowlanych – TIR, 1998 r.
- Przegląd gospodarstw agroturystycznych w zakresie BHP – TIR, 1999 r.
- Utworzenie Praktycznego Centrum Kształcenia Ustawicznego w zakresie BHP w rolnictwie – TIR, 1998 r.

Działania Izby w zakresie BHP w Rolnictwie

- Utworzenie Praktycznego Centrum Kształcenia Ustawicznego w zakresie BHP w rolnictwie – TIR, 1998 r.
- Kursy BHP dla właścicieli opryskiwaczy – 1997-1999 r.
- Przegląd gospodarstw agroturystycznych w zakresie BHP – TIR, 1999 r.
- Międzynarodowa konferencja „BHP w rolnictwie” – MIR, 2000 r.
- Dofinansowanie konkursu „Bezpieczne Gospodarstwo Rolne” organizowanego przez KRUS.
- Realizacja projektu szkoleniowego pt. „Bezpieczne dzieciństwo na wsi” na terenie 167 małopolskich gmin (przeszkolenie 4 791 nauczycieli szkół wiejskich) – MIR, 2010 r.

Fot.1. „Bezpieczne dzieciństwo na wsi” – szkolenia dla nauczycieli, Podegrodzie, 14.04.2010 r.

Pomoc rolnikom przy wypełnianiu wniosków obszarowych

Opracowanie:
Dorota Korepta-Kura

Małopolska Izba Rolnicza od 2003 r. przygotowywała rolników do wypełnianie wniosków: najpierw o wpis do ewidencji gospodarstw, a potem o dopłaty bezpośrednie.

Wspólnie z ARiMR w 2003 i 2004 r. przeprowadzaliśmy szkolenia dla rolników, podczas których informowaliśmy jak poprawnie wypełniać wnioski, jakie należy zgromadzić dokumenty, jak należy mierzyć działki itp. Wiele osób miało wtedy problem ze zrozumieniem różnicy pomiędzy działką rolną a działką ewidencyjną. Zorganizowaliśmy wówczas 201 szkoleń, w których uczestniczyło ponad 6 tys. rolników.

Od 25 marca 2004 r. pracownicy MIR pomagali w wypełnianiu wniosków w Biurach Powiatowych ARiMR, w gminach i sołectwach naszego województwa. W pierwszym roku po wprowadzeniu dopłat ustawiała się długie kolejki rolników, chętnych do skorzystania z tej formy bezpłatnej pomocy. Ponadto udzielaliśmy informacji o programach dostępnych dla rolników w latach 2004-2006 w ramach PROW i SPO.

Tab. Podsumowanie kampanii wnioskowej latach 2004-2011

Rok	Liczba wniosków wypełnionych przez MIR
2004	9 000
2005	15 097
2006	14 329
2007	1 700
2008	3 591
2009	4 988
2010	3 679
2011	3 279
Razem w latach 2004-2011	134 566

W 2005 r. zostało powołane konsorcjum: MSDR (lider projektu), MODR, MIR i CDR realizujące projekt: „Wdrażanie procesów modernizacyjnych na obszarach wiejskich i w rolnictwie poprzez implementację instrumentów finansowych Wspólnej Polityki Rolnej i Funduszy Strukturalnych”. W ramach tego projektu realizowaliśmy zadania doradcze związane z funduszami strukturalnymi w rolnictwie i możliwością ich pozyskiwania. Zainteresowanie rolników tą formą wspar-

cia było bardzo duże. Rolnicy nadal chętnie korzystali z pomocy przy wypełnianiu wniosków o dopłaty obszarowe oraz innych programów jakie były wówczas dostępne w ramach PROW i SPO. Oprócz wniosków o dopłaty bezpośrednie, pracownicy Izby wypełniali także wnioski o renty strukturalne, o dopłaty do realizacji programów rolno-środowiskowych, o dofinansowanie oraz refundację w ramach realizacji programu inwestycje w gospodarstwach rolnych, oraz o wsparcie gospodarstw niskotowarowych – razem około 185 wniosków.

W 2006 r. w ramach istniejącego konsorcjum Izba kontynuowała zadania doradcze poprzez udzielanie bezpłatnej pomocy przy wypełnianiu wniosków o dopłaty bezpośrednie. Pracownicy izbowi posiadający specjalne uprawnienia wypełniali również wnioski o renty strukturalne, o wsparcie w ramach realizacji programów rolno-środowiskowych, o dofinansowanie realizacji programu inwestycje w gospodarstwach rolnych, oraz o wsparcie gospodarstw niskotowarowych – razem 144 wnioski. Ponadto zorganizowaliśmy 129 szkoleń grupowych, w których wzięło udział około 1 000 rolników.

W kolejnych latach pracownicy MIR oraz działacze społeczni nadal służyli rolnikom pomocą przy wypełnianiu wniosków o dopłaty obszarowe, jednak już bez dodatkowego wsparcia. W 2007 r. wypełniliśmy około 1 700 wniosków. To znacznie mniej niż w poprzednich i mniej niż w następnych latach, ale przyczyną ograniczenia pomocy w tym zakresie była realizacja przez pracowników Izby innych projektów i zadań statutowych takich jak wybory do izb, ogólnopolski projekt szkoleniowy „Ubezpieczenia majątkowe w rolnictwie” oraz „Szkolenia małopolskich rolników z zakresu nowoczesnego chowu (...)”.

MIR dzieciom

Opracowanie:
Katarzyna Węgiel

Od roku 2006 Izba była współorganizatorem wakacyjnego wypoczynku dla dzieci i młodzieży wiejskiej, w zakresie organizacji naboru uczestników, a w przypadku półkolonii – również organizacji kadry opiekuńczo-wychowawczej i miejsca wypoczynku.

Organizacją wypoczynku dla dzieci zajmowały się: Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników (ZZ CNMR), Związek Młodzieży Wiejskiej w Krakowie (ZMW), Krajowa Rada Izb Rolniczych (KRIR) oraz Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS). Wyjazdy są dofinansowane z Funduszu Składowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników, stąd mogą z nich korzystać tylko dzieci z rodzin posiadających gospodarstwo rolne.

Zwiedzanie skansenu archeologicznego w Trzcinicy.

Fot. 1 i 2. Półkolonie dla dzieci z Gminy Wieprz – sierpień 2011.

Fot. 3 i 4. Półkolonie w Stróżówce (Gmina Gorlice) – sierpień 2011.

Tab. Wyjazdy kolonijne współorganizowane przez MIR w latach 2006-2011

Rok	Forma i miejsce wypoczynku	Liczba uczestników - nabór MIR	Organizator wypoczynku
2006	Kolonie letnie: Dźwirzyno, Mrzeżyno	57	ZZ CNMR
2007	Kolonie letnie: Władysławowo, Mrzeżyno	55	ZZ CNMR
2008	Ferie zimowe w Zakopanem	4	ZZ CNMR
2008	Kolonie letnie we Władysławowie	20	ZZ CNMR
2009	Ferie zimowe: Poronin, Biały Dunajec, Zakopane	42	ZZ CNMR
2009	Kolonie letnie we Władysławowie	19	ZZ CNMR
2009	Kolonie letnie w Zakopanem (dla dzieci małopolskich rolników poszkodowanych przez powódź)	45	KRIR
2010	Kolonie letnie: Sarbinowo, Jastrzębia Góra, Poronin, Biały Dunajec (dla dzieci małopolskich rolników poszkodowanych przez powódź)	127	ZZ CNMR ZMW
2011	Kolonie letnie: Łeba, Władysławowo i Stegna k. Gdańska	35	ZZ CNMR
2011	Półkolonie letnie: Wieprz i Stróżówka	93	ZZ CNMR
2011	Kolonie letnie: Rychnowy, Międzywrodzie	75	KRIR
Razem w latach 2006-2011		572	

Pomoc dla powodzian

W piętnastoletniej historii istnienia izb rolniczych, nasze województwo nawiedziły powodzie, które swym zasięgiem objęły znaczne tereny i spowodowały olbrzymie zniszczenia w infrastrukturze, nieruchomościach jak i w produkcji rolnej. Ten groźny i niszczycielski żywioł zabierał ze sobą wszystko co było na jego drodze, nie szczędząc nikogo ani niczego. W pomoc dla powodzian zaangażowały się różne instytucje w tym również Małopolska Izba Rolnicza.

Powódź tysiąclecia — lipiec 1997 r.

W pomoc powodzianom włączyli się delegaci Izby, którzy społecznie uczestniczyli w pracach komisji ds. szacowania skutków powodzi. Izba rozproszyla wśród najbardziej poszkodowanych rolników materiał siewny, zboże paszowe oraz udzieliła bezzwrotnej pomocy finansowej.

Powódź w 2001 r.

W 2003 r. Izba zrealizowała zadanie „Wapnowanie gleb zdegradowanych w wyniku powodzi jakie nawiedziły województwo małopolskie w latach 1997-2001”. Wapnowanie przeprowadzono na powierzchni prawie 2,7 tys. ha, w 564 gospodarstwach rolnych.

Powódź w czerwcu 2009 r.

MIR zorganizowała zbiórkę pasz: zboża, sianokiszonki i siana – rolnicy posiadający rezerwy paszowe udzielili materialnej pomocy ok. 200 rolnikom, którzy szczególnie dotkliwie ucierpieli podczas czerwcowej powodzi (gminy: Radgoszcz, Szczucin, Ciężkowice i Borzęcin). Ponadto MIR uczestniczyła w naborze dzieci rolników z terenów zalanych na kolonie letnie.

Powódź w maju i czerwcu 2010 r.

W Małopolsce poszkodowanych zostało około 18 tys. gospodarstw rolnych, ponad 81 tys. ha pól zostało zalanych. Pod wodą znalazło się ponad 640 miejscowości, ewakuowano niemal 9 tys. osób. W wyniku powodzi uaktywniły się również osuwiska. Wśród najbardziej poszkodowanych rolników, którym udzielono pomocy znaleźli się powodzianie, którzy ucierpieli również podczas powodzi w 2009 r. – głównie z terenu powiatów tarnowskiego i dąbrowskiego (gminy: Szczurowa, Wietrzychowice i Szczucin).

Organizując pomoc dla powodzian Izba ponownie zwróciła się do wszystkich rolników posiadających nadwyżki pasz objętościowych o przekazania ich na rzecz powodzian. Dzięki zaangażowaniu i ofiarności małopolskich rolników w tym wielu delegatów MIR zebraliśmy i przekazaliśmy potrzebującym pomoc materialną m.in. w postaci: pasz treściwych i objętościowych

(ok. 105 t zboża, 14 t pasz treściwych, 7 t siana, ok. 21 t sianokiszonki, 6 t słomy, 600 kg mieszanki pełnowartościowej typu „B”, 300 kg buraków i 470 kg ziemniaków); artykułów spożywczych (cukier, mąka, chleb – zarówno świeży jak i suchy, 600 gorących posiłków) i środków czystości. Z budżetu MIR został częściowo pokryty transport zebranych darów, ponadto Izba zakupiła i przekazała 4,5 t siana i 11 t pasz treściwych.

Fot.1. Okolice Wietrzychowic, maj 2010.

Za pośrednictwem Izby w akcję pomocy dla powodzian włączyli się również rolnicy z województwa zachodniopomorskiego (z miejscowości: Bardy, Gąskowo, Świelubie, Stojkowo i Kłopotowo), którzy zebrali 11 t jęczmienia, 9 t pszenżyta i 5 t mieszanki zbożowej. Koszty transportu w całości pokryła Gmina Dygowo.

Firma Carlsberg Polska S.A. Oddział w Brzesku przekazała poszkodowanym rolnikom 475 t młota, które rozdysponowano wśród rolników z następujących gmin: Szczurowa – 100 t, Szczucin – 100 t, Ciężkowice – 25 t, Drwina – 25 t, Łapanów – 25 t, Gnojnik – 75 t, Borzęcin – 25 t, Wietrzychowice 100 t.

Zarząd MIR wystąpił również do MRiRW z wnioskami o pomoc i wsparcie gospodarstw poszkodowanych w wyniku powodzi w postaci:

- przekazania zboża z rezerw państwowych,
- dofinansowania sanitzacji gleb powodziowych,
- zaniechania przeprowadzania kontroli przez inspektorów ARiMR na terenach popowodziowych, do czasu ustabilizowania sytuacji,
- przeprowadzenia przez ARR skupu interwencyjnego żywca wieprzowego i wołowego z przeznaczeniem na rezerwy Państwowe.

Niestety żaden z postulatów nie został zrealizowany.

Opracowała Dorota Korepta-Kura

Wykaz niektórych interwencji izbowych postulowanych w latach 1999-2011

Opracowanie:
Jolanta Mocniak

Każdego roku Izba podejmuje szereg działań mających na celu rozwiązanie rozlicznych problemów, z którymi borykają się małopolscy rolnicy. Interwencje te mają zazwyczaj formę wniosków i postulatów – zgłaszanych oddolnie przez poszczególne rady powiatowe MIR z całego województwa – kierowanych

do Zarządu KRIR, który to po ich rozpatrzeniu przekazuje do właściwych organów administracji państwowej (np. MRiRW, MG, MF, MSWiA itp.) i instytucji zajmujących się sprawami rolnictwa (np. ARiMR, ARR, ANR, KRUS, PIW).

W minionych latach MIR interweniowała m.in. w następujących sprawach:

- nowelizacji ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników,
- nieprawidłowości w realizacji funduszy strukturalnych;
- podjęcia działań w związku z trudną sytuacją na rynkach owoców miękkich, zbóż i wieprzowiny;
- konieczności wprowadzenia zmian w zakresie dofinansowania wapnowania gruntów, szczególnie na terenie gospodarstw ekologicznych;
- zakazu wykorzystywania roślin modyfikowanych genetycznie w żywieniu zwierząt gospodarskich na terenie województwa małopolskiego;
- wstrzymania niekorzystnej nowelizacji ustawy o ubezpieczeniach społecznych rolników;
- uruchomienia dodatkowych środków w ramach działania 1.1 SPO „Inwestycje w gospodarstwach rolnych” oraz w sprawie płatności bezpośrednich za 2007 rok;
- wprowadzenia zmiany w rozporządzeniu o udzielaniu dopłat z tytułu upraw owoców miękkich – propozycja zniesienia wymogu posiadania umowy z przetwórcą;
- wdrożenia wsparcia dla gospodarstw niskotowarowych;
- regulacji prawnych dotyczących przejęcia oraz dziedziczenia płatności cukrowej;
- zasad określania wysokości wsparcia dla gospodarstw niskotowarowych w razie śmierci jednego z małżonków;
- przepisów regulujących kwestię przyznawania pomocy w ramach działania PROW „Ułatwianie startu młodym rolnikom” w przypadkach współwłasności gospodarstwa innej niż małżeńska wspólność majątkowa;
- wdrożenia mechanizmu interwencyjnego na rynku trzody chlewnej,
- poszerzenia wykazu roślin uprawnych, do których przysługuje dopłata z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany.
- dofinansowania wapnowania gleb w województwie małopolskim,
- wprowadzenia dopłaty dla rolników do owoców miękkich oraz dopłaty do krów i owiec;
- uproszczenia procedur w udzielaniu preferencyjnych kredytów kłeskowych;
- zintensyfikowania działalności kół łowieckich w celu zwiększenia odstrzału dzikiej zwierzyny (dzików) powodującej duże straty w uprawach rolniczych;
- wprowadzenia przepisów regulujących możliwość odliczenia przez sprzedającego podatku VAT tylko w przypadku uprzedniego zapłacenia rolnikowi za dostarczone produkty;
- złagodzenia przepisów sanitarnych warunkujących możliwość produkcji i sprzedaży bezpośredniej produktów pochodzenia zwierzęcego;
- zmiany przepisów regulujących kwestię przyznawania pomocy w ramach działania PROW „Ułatwianie startu młodym rolnikom” – dopuszczenie możliwości przesunięcia w czasie spełnienia wymogu wielkości gospodarstwa (pół roku – od otrzymania decyzji o przyznaniu pomocy – na powiększenie gospodarstwa do min. średniej wojewódzkiej, a następnie 3 lata na powiększenie gospodarstwa do min. średniej krajowej);
- zmian związanych z nowelizacją ustawy o dopłatach do obowiązkowych ubezpieczeń w rolnictwie;
- opóźnienia wymaganego terminu zbioru pierwszego pokosu z łąk, spowodowanego długotrwałymi opadami atmosferycznymi w miesiącu lipcu.

Doradcza rola izb rolniczych

Jedną z form realizacji zadań statutowych izby rolniczej jest udział jej przedstawicieli w organach i ciałach doradczych administracji rządowej i samorządu terytorialnego. Przedstawiciele Zarządu oraz delegaci MIR pełnią społeczne funkcje doradcze w takich instytucjach jak:

RADA GOSPODARKI WODNEJ REGIONU WODNEGO GÓRNEJ WISŁY

Rada funkcjonuje przy Regionalnym Zarządzie Gospodarki Wodnej w Krakowie. Przedstawicielem MIR zasiadającym w Radzie jest obecnie prezes Ryszard Czaicki. Do zakresu działania Rady Regionu należy wyrażanie opinii, w formie uchwały, w sprawach gospodarowania wodami w regionie wodnym m.in.:

- projektu warunków korzystania z wód regionu wodnego i planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza;
- identyfikacji znaczących oddziaływań antropogenicznych i oceny ich wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych;
- wykazów obszarów przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym oraz obszarów narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu, pochodzącymi ze źródeł rolniczych;
- projektu planu ochrony przeciwpowodziowej regionu wodnego;
- projektów programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych.

WOJEWÓDZKA RADA ZATRUDNIENIA

Wojewódzki Urząd Pracy
w Krakowie

WRZ jest organem opiniotwórczo-doradczym marszałka województwa w sprawach polityki rynku pracy, działającym przy Wojewódzkim Urzędzie Pracy, powoływanym przez marszałka województwa. W skład Rady wchodzi również przedstawiciele organizacji rolników – w obecnej kadencji MIR reprezentuje dyrektor Henryk Dankowiakowski. Do zakresu działań WRZ należy:

- inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do pełnego i produktywnego zatrudnienia w województwie;
- opiniowanie kryteriów podziału środków Funduszu Pracy dla samorządów powiatowych na finansowanie programów dotyczących promocji zatrudnienia;
- składanie wniosków i wydawanie opinii w sprawach dotyczących kierunków kształcenia, szkolenia zawodowego oraz zatrudnienia w województwie;
- opiniowanie wojewódzkich kryteriów wydawania zezwoleń na pracę cudzoziemców.

POWIATOWA RADA ZATRUDNIENIA

PRZ jest organem opiniotwórczo-doradczym Starosty w sprawach polityki rynku pracy, działającym przy Powiatowym Urzędzie Pracy. Powiatowe rady wykonują zadania zbliżone do funkcji WRZ, ponadto opiniują programy specjalne, w tym celowość ich realizacji w ramach posiadanych środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań realizowanych przez samorząd powiatu oraz proponowane przez starostę zmiany realizacji programów specjalnych.

REGIONALNY KOMITET STERUJĄCY (2001–2006)

KOMITET MONITORUJĄCY MAŁOPOLSKI REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY W LATACH 2007–2013 (2007–2015)

Komitet powoływany jest przez zarząd województwa, a przewodniczy mu marszałek województwa. Do zadań RKS należało m.in. rozpatrywanie i rekomendowanie zarządowi województwa listy rankingowej projektów kwalifikujących się do wsparcia z funduszy strukturalnych (EFRR). Natomiast KM MRPO 2007-2013 realizuje zadania związane z zapewnieniem skuteczności i jakości realizacji regionalnego programu operacyjnego na lata 2007-2013. W posiedzeniach KM MRPO, w roli partnera społecznego i gospodarczego uczestniczy Prezes MIR R. Czaicki

RADA SPOŁECZNA DORADZTWA ROLNICZEGO

RSDR w naszym województwie funkcjonuje przy Małopolskim ODR w Karniowicach. Jest to organ opiniotwórczo-doradczy dyrektora jednostki doradztwa rolniczego. Do zadań Rady należy opiniowanie planu działania Ośrodka, sprawozdania z realizacji tego planu i zgłaszanie wniosków w sprawach dotyczących funkcjonowania jednostki doradztwa rolniczego. Obecnie z ramienia MIR w skład Rady wchodzi: R. Czaicki i H. Dankowiakowski.

„LEADER” – LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA

Lokalna Grupa Działania (LGD) to grupa osób reprezentujących miejscową społeczność i zaangażowanych w działania na rzecz rozwoju lokalnego. Podstawą prawną funkcjonowania LGD są ustawy: o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich oraz o stowarzyszeniach. Delegaci i członkowie MIR działają w LGD na terenie całej Małopolski. Obecnie do małopolskiej sieci LGD należą 33 lokalne grupy i stowarzyszenia.

Finansowanie izb rolniczych – dochody i majątek Małopolskiej Izby Rolniczej

Opracowanie:
Jolanta Sawińska

Pierwsze izby rolnicze w Małopolsce, po ich likwidacji w 1946 r., powstały w Krakowie i Tarnowie w 1990 r. na podstawie ustawy o izbach gospodarczych z 1989 r. Utworzone wówczas izby otrzymały do dyspozycji symboliczne środki finansowe – w Tarnowie była to kwota 15 tys. zł. Z takim kapitałem Izby nie przetrwały długo.

Szansę na regularne dochody dała dopiero ustawa o izbach rolniczych z 1995 r. W pierwszych 2 latach działalności dochody izbowe pochodziły z dotacji budżetowej ze środków wojewody. Wysokość dotacji oraz wykonanie budżetu obrazuje sprawozdanie z wykonania budżetu Tarnowskiej Izby Rolniczej za 1997 r.

Tab. Budżety Małopolskiej Izby Rolniczej w latach 2000-2010

Rok	Przychody Małopolskiej Izby Rolniczej				
	2% odpisu z podatku rolnego [zł]	udział % w budżecie	Pozyskane środki - granty, darowizny, usługi [zł]	udział % w budżecie	Razem [zł]
2000	1 365 886	91	131 666	9	1 497 552
2001	687 682	69	308 597	31	996 279
2002	762 198	92	68 291	8	830 489
2003	1 024 138	89	123 471	11	1 147 609
2004	1 041 868	78	299 713	22	1 341 581
2005	1 138 189	71	475 269	29	1 613 408
2006	925 798	31	2 038 488	69	2 964 286
2007	1 085 856	47	1 245 427	53	2 331 383
2008	1 497 114	58	1 081 077	42	2 578 191
2009	1 511 152	80	374 275	20	1 885 427
2010	1 139 228	72	433 527	28	1 572 755

W powyższej tabeli zestawiono środki, które MIR otrzymała z tytułu 2% odpisu od podatku oraz pozostałe przychody w latach 2000-2010.

Sprawozdanie z wykonania budżetu Tarnowskiej Izby Rolniczej 1997 rok

Plan	Korekta	Wykonanie
Dotacja budżetowa	465.000,-	528.648,-
Odpis na Krajową Izbę 4%	18.600,-	21.146,-
Do dyspozycji Tarnowskiej Izby	446.400,-	507.502,-
Odsetki od środków		2.015,-
Razem		509.517,-
§ 11 - Wynagrodzenie osobowe	70.882,-	65.695,-
§ 41 - Składki ZUS	31.897,-	29.563,-
§ 42 - Składki na Fundusz Pracy	2.129,-	1.971,-
§ 43 - Zakładowy Fundusz Socjalny	1.232,-	1.320,-
§ 25 - Diety dla Członków Walnego Z. i Zarządu	59.600,-	39.000,-
§ 28 - Ryczałty i delegacje	21.000,-	17.600,-
§ 29 - Podróże zagraniczne	5.883,-	6.083,-
§ 31 - Materiały i wyposażenie	41.620,-	82.617,-
§ 31 - Rezerwa	3.700,-	
§ 36 - Usługi materialne	29.096,-	20.200,-
§ 36 - Rezerwa	3.700,-	
§ 37 - Usługi niematerialne	49.471,-	52.020,-
§ 37 - Rezerwa	3.544,-	
§ 40 - Ubezpieczenia rzeczowe i opłaty	6.000,-	8.161,-
Rezerwa na nieprzewidziane wydatki 1%	4.650,-	5.287,-
Ogółem	334.350,-	329.517,-
Zakupy inwestycyjne	112.050,-	180.000,-

Zgodnie z ustawą o izbach rolniczych (rozdz. 5. art. 35 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r.) dochody izby pochodzą:

- 1) z odpisu w wysokości 2% od uzyskanych wpływów z tytułu podatku rolnego pobieranego na obszarze działania izby,
- 2) ze środków na realizację zadań zleconych przez administrację rządową lub samorządową,
- 3) z udziałów akcji lub spółek,
- 4) z innego majątku izby,
- 5) z darowizn, zapisów, dotacji i innych wpłat,
- 6) ze składek członkowskich,
- 7) z opłat z tytułu usług świadczonych przez izbę,
- 8) z wpływów z oprocentowanych rachunków bankowych oraz lokat.

Wejście Polski do Unii Europejskiej dało możliwość pozyskiwania dodatkowych funduszy na realizację projektów i grantów – głównie na działalność szkoleniową. W 2006r. środki pozyskane z innych źródeł stanowiły niemal 70% ogólnego budżetu (patrz tabela).

Aktualny stan majątkowy Małopolskiej Izby Rolniczej (wartość księgowa nieruchomości):

Lokale (siedziba i oddziały terenowe):

- Kraków (164,84 m²) – 1 021 413 zł
- Tarnów (107,06 m²) – 447 82 zł
- Nowy Sącz (112,30 m²) – 280 192 zł
- Wadowice (266 m²) – 562 004 zł

Samochody służbowe:

- VW Transporter (biuro w Nowym Sączu)
- VW Transporter (biuro w Tarnowie)
- Fiat Doblo (biuro w Krakowie)
- Fiat Panda (biuro w Wadowicach)

Wyposażenie biur:

zestawy komputerowe, kserokopiarki, zestawy multimedialne (laptopy, rzutniki), aparaty fotograficzne, meble biurowe, namioty wystawowe.

Pracownicy Małopolskiej Izby Rolniczej

Nieodłącznym elementem istnienia i funkcjonowania każdej instytucji są ludzie. 15-letnią historię izb rolniczych w Małopolsce tworzyli również zatrudnieni tu pracownicy. Poniżej prezentujemy skład osobowy pracowników biura Izby w kontekście historycznym (w nie istniejących już formacjach administracyjnych) oraz obecnie zatrudnionych.

TARNOWSKA IZBA ROLNICZA (1996-1998)

Dyrektor biura: Henryk Dankowiakowski
 Główna księgową: Teresa Kawa (księgowość Izby oraz księgowość spółki „Korzec”)
 Specjaliści: Marcin Słowik
 Andrzej Czernecki
 Aneta Danik
 Marcin Karnia
 Mirosław Kupiec
 Tomasz Kotyński
 Józef Ligęza
 Jacek Wszolek
 Andrzej Wasylewicz
 Dariusz Szymański
 Karolina Rzączyńska
 Elżbieta Marcinek

NOWOSĄDECKA IZBA ROLNICZA (1996-1998)

Prezes: Franciszek Kantor (umowa o pracę)
 Dyrektor biura: Olaf Galara
 Główna księgową: Genowefa Twaróg
 Małgorzata Chomącik (księgowość Izby oraz księgowość spółki „Rol-Hurt”)
 Sekretariat: Barbara Michalik
 Specjaliści: Lucyna Chęcińska (od 1997)
 Irena Romańska
 Lucyna Hojnor
 Marian Poręba
 Rafał Kolano
 Marzena Pawłowska
 Danuta Ruchała
 Paweł Ruchała
 Stanisław Hebda
 Aleksandra Kołpak

KRAKOWSKA IZBA ROLNICZA (1997-1998)

Dyrektor biura: Andrzej Mazur
 Jerzy Kozik (od 1998)
 Główny księgowy: Maciej Łach
 Jolanta Sawińska (od 1998)
 Anna Materna (od 1998)
 Radca prawny: Janusz Musiał
 Sekretariat: Katarzyna Węgiel (od 1998)
 Specjaliści: Katarzyna Stelmachowska
 Stanisław Turecki
 Grzegorz Czajka
 Urszula Dekasińska

MAŁOPOLSKA IZBA ROLNICZA (OD 1999-2011)

Dyrektor biura: Jerzy Kozik (do 30.01.2001)
 Henryk Dankowiakowski (od 2001)

Siedziba MIR – biuro w Krakowie

Główna księgową: Anna Materna (1999)
 Księgową: Jolanta Sawińska
 Krystyna Malik (2001)
 Sekretariat: Elżbieta Marcinek (2003–2007)

Radca prawny: Justyna Kałużna-Szymczyk (2006-2011)
 Janusz Musiał (do 2005)
 Piotr Mierniczek (2005)
 Krzysztof Kubis (2006)
 Barbara Gabrys (od 2006)
 Specjaliści: Stanisław Turecki (do 2001)
 Grzegorz Czajka (do 2001)
 Urszula Dekasińska (do 2001)
 Dorota Korepta-Kura (od 2000)
 Katarzyna Węgiel
 Katarzyna Kwiatkowska (1998–2004)
 Zofia Krzysztoforska (2004–2007)
 Krzysztof Kucia (2002–2004)
 Jolanta Kałmuk (od 2007)
 Marzena Kęsek (2008)
 Joanna Staszewska-Krasicka (od 2008)

Oddział terenowy w Tarnowie:

Z-ca dyrektora: Henryk Dankowiakowski (do 30.01.2001)
 Specjaliści: Marcin Słowik
 Aneta Danik
 Andrzej Czernecki
 Elżbieta Marcinek (do 2003)
 Joanna Ropek (2007–2008)
 Małgorzata Ignac (2008)
 Barbara Czaplą (od 2008)

Oddział terenowy w Nowym Sączu:

Z-ca dyrektora: Olaf Galara (do 2001)
 Specjaliści: Lucyna Chęcińska
 Alicja Kostuś (od 2001)
 Rafał Kolano (do 2003)

Oddział terenowy w Wadowicach:

Specjaliści: Jan Konik (do 2001)
 Jolanta Kubarska-Mocniak (od 2005)

Pracownicy Małopolskiej Izby Rolniczej (stan na dzień 5 stycznia 2012 r.):

Dyrektor biura: Henryk Dankowiakowski

Siedziba MIR – biuro w Krakowie

Księgową: Jolanta Sawińska
 Sekretariat: Katarzyna Pniak (od 01.12.2011 r.)
 Radca prawny: Barbara Gabrys
 Specjaliści: Dorota Korepta-Kura
 Katarzyna Węgiel
 Jolanta Kałmuk
 Joanna Krasicka

Oddział terenowy w Tarnowie:

Specjaliści: Barbara Czaplą
 Marcin Słowik

Oddział terenowy w Nowym Sączu:

Specjaliści: Lucyna Chęcińska
 Alicja Kostuś

Oddział terenowy w Wadowicach:

Specjaliści: Jolanta Mocniak

15 lat działalności izb rolniczych w Małopolsce – KONFERENCJE

BEZPIECZNE DZIECIŃSTWO NA WSI – KONFERENCJE POWIATOWE

Laureaci konkursów z powiatu gorlickiego

Laureaci konkursów z powiatu krakowskiego

UROCZYSTE WRĘCZNIĘ ODZNACZEŃ PAŃSTWOWYCH

Zasługi dla Rolnictwa – Kraków, 9 marca 2009 r.

Zasługi dla Rolnictwa – Kraków, 21 grudnia 2010 r.

TERAŻNIEJSZOŚĆ I PRZYSZŁOŚĆ DROBNYCH GOSPODARSTW ROLNYCH

Kraków, 10 października 2011 r.

Olkusz, 17 października 2011 r.

Biskupice, 21 października 2011 r.

Nowy Sącz, 14 listopada 2011 r.

15 lat działalności izb rolniczych w Małopolsce – wyjazdy szkoleniowe

Energia odnawialna w rolnictwie – Francja, październik 2008 r.

Biogazownie rolnicze – Studzionka, wrzesień 2011 r.

Giełdy rolne – Francja, czerwiec 2008 r.

Tłocznia Maurer – Zarzecze, październik 2009 r.

Polska Czerwona – hodowla i mleczarstwo, czerwiec 2009 r.

Agroturystyka – Podhale, wrzesień 2010 r.

Rośliny lecznicze i aromatyczne – Francja, wrzesień 2011 r.

Uprawa winorośli i produkcja wina – Brzozowa, wrzesień 2011 r.